

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE
Fakulta bezpečnostního managementu
Katedra bezpečnostních technologií

**Cesta k vyšší bezpečnosti škol a školských
zařízení prostřednictvím bezpečnostního auditu**
Diplomová práce

**The way to higher security for schools and
school facilities through security audit**
Master thesis

VEDOUCÍ PRÁCE
doc. Ing. Otakar Jiří MIKA CSc.

AUTOR PRÁCE
Bc. Jiří PTÁČEK, DiS.

Praha
2022

Čestné prohlášení

Čestně prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Cesta k vyšší bezpečnosti škol a školských zařízení prostřednictvím bezpečnostního auditu“ vypracoval samostatně a s použitím uvedené literatury a pramenů.

V Zelenči, dne 10. března 2022

.....
Bc. Jiří Ptáček, DiS.

ANOTACE

Práce se zabývá různými aspekty využití bezpečnostního auditu v oblasti škol a školských zařízení, které jsou zařazeny do kategorie měkkých cílů. Práce je logicky členěna takovým způsobem, jakým se prakticky postupuje při tvorbě bezpečnostního auditu, doplněna o další poznatky. Úvod seznamuje s obsahem a cíli práce, druhá část objasňuje několik používaných termínů a důvodům proč věnovat pozornost bezpečnostnímu auditu, včetně některých úskalí z praxe. Po krátké kapitole, věnované prevenci a specifikům České republiky a čtvrtá část věnuje podrobnostem bezpečnostního auditu. Následuje stav veřejných zakázek a šestá část se zabývá vlastním návrhem na zvýšení standardů pro provádění bezpečnostních auditů. Přílohou je bezpečnostní audit školy, který jsem vedl.

KLÍČOVÁ SLOVA

Audit, bezpečnost, měkký cíl, objekt, škola, postup, projekt, riziko, zabezpečení

ANOTATION

The work deals with various aspects of the use of security audit in schools and school facilities, which are included in the category of soft targets. The work is logically divided in such a way that practically proceeds in the creation of a security audit, supplemented by additional knowledge. The introduction presents the content and objectives of the work, the second part clarifies several terms used and the reasons for paying attention to security audit, including some difficulties in practice. After a short chapter, devoted to prevention and the specifics of the Czech Republic, the fourth part is devoted to the details of security audit. The state of public procurement follows and the sixth part deals with its own proposal to increase the standards for conducting security audits. Attached is a security audit of the school, which I conducted.

KEYWORDS

Audit, security, soft target, object, school, procedure, project, risk, security

Poděkování

Za podnětné připomínky a konzultace k jednotlivým problémům děkuji vedoucímu práce doc. Ing. Otakaru Jiřímu Mikovi, CSc. za ochotnou pomoc a odborné rady Ing. Milanu Říhovi a za poskytnutí vlastních nepublikovaných podkladů k mé práci společnosti WAKENHAT SERVICES s.r.o.

Obsah:

1. ÚVOD.....	7
2. PRÁVNÍ RÁMEC, DEFINICE POJMŮ A TABULKA POUŽITÝCH ZKRATEK ..	9
2.1 Právní rámec	9
2.2 Definice pojmu.....	10
2.3 Seznam použitých zkratek.....	12
3. PREVENCE	12
3.1 Specifika České republiky.....	17
3.1.1 Útok ve Žďáru nad Sázavou	18
3.2 Inspirace v zahraničí.....	20
4. BEZPEČNOSTNÍ AUDIT.....	21
4.1 Fáze bezpečnostního auditu.....	21
4.1.1 Zahájení auditu a stanovení rozsahu auditu	22
4.1.2 Přezkoumání dokumentace	22
4.1.3 Provedení samotného auditu (průzkum)	23
4.1.4 Analýza rizik	23
4.1.5 Závěrečná zpráva včetně doporučení	31
4.1.6 Ukončení auditu	31
4.2 Doporučení	31
5. VEŘEJNÉ ZAKÁZKY ZAMĚŘENÉ NA BEZPEČNOST ŠKOL A ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍ.....	33
5.1 Situace kolem veřejných zakázek.....	33
5.2 Veřejná zakázka „Bezpečnost školských zařízení ve Zlíně“	33
5.4 Veřejná zakázka „Vyhodnocení ohroženosti škol/školských zařízení v Pardubickém kraji“	36

5.5 Veřejná zakázka „Bezpečná škola 2021 - Vyhodnocení ohroženosti krajských škol jako měkkého cíle a Tvorba bezpečnostních plánů a bezpečnostních procedur“	38
5.5 Pozitiva a negativa veřejných zakázek	41
6. VLASTNÍ NÁVRH NA ZKVALITNĚNÍ BEZPEČNOSTNÍHO AUDITU - DALŠÍ MOŽNOSTI ANALÝZY RIZIK.....	44
6.1 Metoda What if analysis.....	45
6.2 Postup při metodě What if analysis	45
6.3 Praktické příklady použití metody What if analysis	46
7. ZÁVĚR	54
8. POUŽITÁ LITERATURA	56

1. ÚVOD

Při výběru tématu své diplomové práce jsem dlouho váhal nad tématem. Předmětem mých úvah byl zejména přínos mé práce. Studium různých předmětů na Policejní akademii České republiky mi dalo mnoho vědomostí, ale stále jsem z nabízených témat nemohl najít to pravé, kde bych zúročil znalosti získané studiem, v návaznosti na mé dosavadní pracovní zkušenosti. Celý život pracuji v bezpečnostní sféře, prošel jsem státními složkami, soukromými společnostmi a v současné době pracuji v oblasti komerční bezpečnosti jako regionální manažer u středně velké bezpečnostní agentury.

Mimo mých obvyklých pracovních povinností, spojených se zabezpečením výkonu služby v souladu s uzavřenou smlouvou a požadavky zákazníků, patří do náplně mé práce také posuzování bezpečnosti různých typů objektů. Někteří z klientů vyžadují a někteří s radostí přijmou inovace v této oblasti, které mohou přinést zvýšení bezpečnosti jejich zaměstnanců, objektů či majetku.

Při nástupu ostrahy na nový objekt je minimem zpracování objektové instrukce nebo směrnice pro výkon služby na daném objektu. To se neobejde bez seznámení se s objektem i dokumentací. V některých případech je nutné vyšší posouzení bezpečnosti a tím je bezpečnostní audit. Nebývá kompletní, neboť bezpečnostní agentura nezíská přístup ke všem údajům, týkajícím se například účetnictví nebo počítačových sítí, ale bývá dostatečný zejména z hlediska režimových opatření a fyzické ostrahy či prvků technické ochrany.

Určitým specifikem mezi objekty jsou takzvané měkké cíle. Školy mezi ně patří, a proto mimo mé praxe je druhým důvodem i téma mojí diplomové práce: „Zvýšení bezpečnosti škol a školských zařízení prostřednictvím bezpečnostního auditu“.

Současný svět s sebou přináší množství hrozob a potenciálních rizik. To se týká všech, od jednotlivců a rodin, přes soukromé firmy a státní instituce po stát, mezinárodní společenství či celé lidstvo. Hrozby mohou být přírodního původu, nebo antropogenního, tj. způsobené přímo nebo nepřímo lidskou činností.

V bezpečnostním auditu školy nebo školského zařízení jakožto měkkého cíle se budu zabývat hrozbami antropogenního původu, respektive úmyslnou trestnou činností, jejímž cílem jsou objekty škol a školských zařízení nebo osoby, které se v nich, případně u nich nacházejí. Ať jsou to děti, žáci, studenti, učitelský sbor nebo další personál či návštěvy. Při zpracování bezpečnostního auditu je nutné si tyto hrozby uvědomit a pokusit se v maximální míře eliminovat rizika, z nich vyplývající.

V následujících kapitolách se budu věnovat detailně postupům, které odpovědným pracovníkům školy nebo školského zařízení pomáhají stanovit odpovídající úroveň zabezpečení. Jedná se o bezpečnostní průzkum, to znamená prohlídku celého objektu včetně okolí. Po dalším zjištění zejména dostupných dokumentů, stávajících organizačních a režimových opatření následuje analýza zjištěných údajů, která je podkladem pro zpracování bezpečnostního auditu, jenž pojmenuje hrozby a rizika a nabídne možnosti jejich minimalizace. V některých případech již sama analýza obsahuje řešení problému.

Následně je popsána organizace bezpečnosti a charakter bezpečnostních prvků (mechanické a technické prvky ochrany, fyzická ostraha, včetně povinností zpracovaných v interní směrnici, režimová opatření, od klíčového režimu přes vstupy osob a vjezd vozidel, po protipožární, evakuační a další opatření včetně nutné dokumentace).

Další kapitolu věnuji veřejným zakázkám, zaměřeným na bezpečnost škol a školských zařízení a soustředím se na jejich pozitiva a negativa, včetně detailnějšího rozboru některých veřejných zakázek.

Praxe, kterou jsem získal při posuzování bezpečnosti na objektech klientů naší společnosti nebo při bezpečnostních auditech, mne donutila k zamýšlení a proto bude poslední kapitola mé práce věnována myšlence, jak doplnit stávající bezpečnostní standardy a zkvalitnit celý proces bezpečnostního auditu o další analýzu.

Přílohou práce je bezpečnostní audit školy, který jsem vedl.

2. PRÁVNÍ RÁMEC, DEFINICE POJMŮ A TABULKA POUŽITÝCH ZKRATEK

2.1 Právní rámec

Problematiku bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů řeší zejména:

- Zákon č. 561/2004 Sb. – školský zákon;
- Zákon č. 262/2006 Sb. – zákoník práce (podpůrně) a další pracovněprávní předpisy;
- Vyhláška č. 14/2004 Sb. – o předškolním vzdělávání;
- Vyhláška č. 48/2004 Sb. – o základním vzdělávání;
- Nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci, ve znění pozdějších předpisů;

Další materiály:

- Koncepce ochrany obyvatelstva 2020-2030;
- Audit národní bezpečnosti (2016);
- Základy ochrany měkkých cílů - metodika Ochrana měkkých cílů;
- Bezpečnostní plán měkkého cíle;
- Vyhodnocení ohroženosti měkkého cíle aneb co, kdy, kde a od koho vám hrozí - Terorismus a měkké cíle;
- Metodický pokyn MŠMT k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT, z dne 22. prosince 2005, č.j. 37014/2005-25;
- Metodické doporučení k bezpečnosti dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních – Minimální standard bezpečnosti, ze dne 20. února 2015, č.j. Č j.: MSMT1981/2015-1;
- Česká technická norma ČSN 73 4400 Prevence kriminality – řízení bezpečnosti při plánování, realizaci a užívání škol a školských zařízení;
- Česká technická norma ČSN EN 31010: Management rizik – Techniky posuzování rizik;

- Terminologický slovník pojmu z oblasti krizového řízení a plánování bezpečnosti státu, MVČR – Odbor bezpečnostní politiky 2016, Praha;

Dosud bohužel ještě nebyla vydána plánovaná Vyhláška k § 29 odst. 2 školského zákona.

Požární bezpečnost je řešena zejména následujícími dokumenty:

- Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně;
- Vyhláška č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci);
- Vyhláška č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany;
- Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů;
- Nařízení vlády č. 172/2001 Sb., k provedení zákona o požární ochraně;
- Vyhláška č. 23/2008 Sb., o technických podmínkách požární ochrany staveb;
- Vyhláška č. 202/1999 Sb., kterou se stanoví technické podmínky požárních dveří, kouřotěsných dveří a kouřotěsných požárních dveří

2.2 Definice pojmu

Pro přesné pochopení rozdílů mezi některými pojmy je nutné tyto pojmy vysvětlit:

Hrozba: „je přírodní nebo člověkem podmíněný proces představující potenciál, tj. schopnost zdroje hrozby být aktivován a způsobit škodu. Tento potenciál může být spuštěn záměrně nebo náhodně využit pro atakování specifických zranitelností aktiva. Hrozba bývá zdrojem rizika“.¹

Riziko: „možnost, že s určitou pravděpodobností vznikne událost, kterou považujeme z bezpečnostního hlediska za nežádoucí. Riziko je vždy odvoditelné a odvozené z konkrétní hrozby. Míru rizika, tedy pravděpodobnost škodlivých následků vyplývajících z hrozby a ze zranitelnosti zájmu, je možno posoudit na základě analýzy rizik, která vychází i z posouzení naší připravenosti hrozbám

čelit. Riziko také představuje účinek nejistoty na dosažení cílů nebo pravděpodobnost výskytu nežádoucí události s nežádoucími následky.“¹

Bezpečnost: „stav, kdy je systém schopen odolávat známým a předvídatelným (i nenadálým) vnějším a vnitřním hrozbám, které mohou negativně působit proti jednotlivým prvkům (případně celému systému) tak, aby byla zachována struktura systému, jeho stabilita, spolehlivost a chování v souladu s cílovostí. Je to tedy míra stability systému a jeho primární a sekundární adaptace. Pro vymezení systému na podmínky státu je obsah bezpečnosti uveden v ústavním zákoně č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky“.¹

Měkké cíle: „veřejně frekventovaná místa, snadno napadnutelné objekty nebo místa nevojenského charakteru, která nejsou permanentně střežena ozbrojenými složkami nebo jiným způsobem, případně nejsou střežena vůbec. Takováto místa a objekty se vyznačují zejména stálou nebo dočasně vysokou koncentrací osob, symbolickým, kulturním či náboženským významem nebo tvoří významnou součást infrastruktury státu, jejíž narušení má negativní dopad na fungování systému a tím i na společnost“.¹

Analýza rizik: „proces pochopení povahy rizika a stanovení úrovně rizika. Analýzou rizik se rozumí také například zvážení relevantních scénářů hrozob s cílem posoudit zranitelnost a možný dopad narušení nebo zničení prvků kritické Infrastruktury“.¹

Aktivní střelec/aktivní útočník: „nebezpečný pachatel, který zvolí použití zbraně proti jiné osobě/osobám jako nástroj k dosažení svých cílů. Obvykle jde o jednotlivce, může se ale jednat i o skupinu pachatelů. Takovýto útočník většinou nemá zábrany pro jakékoli chování a jeho úmyslem je zabít nebo zranit co největší počet osob“.¹

Prevence: „soubor opatření, jejichž cílem je předcházení mimořádným událostem a krizovým situacím popř. předcházení škodlivým činnostem. Opatření jsou pasivní [technická (např. výstavba různých ochranných systémů),

¹ Terminologický slovník pojmu z oblasti krizového řízení a plánování bezpečnosti státu, MVČR – Odbor bezpečnostní politiky 2016, Praha

organizační a výchova obyvatel] a aktivní (výstavba systémů, které snižují vznik mimořádné situace apod.).²

2.3 Seznam použitých zkratek

BOZP – bezpečnost a ochrana zdraví při práci;

CCTV – kamerový systém (z anglického jazyka: close circuit television systém);

DPH – daň z přidané hodnoty;

EPS – elektrická požární signalizace;

HZS – Hasičský záchranný sbor;

IT – informační technologie;

IZS – Integrovaný záchranný systém;

MU – mimořádná událost;

MVČR – Ministerstvo vnitra České republiky;

NVS – nástražný výbušný systém;

PBŘ – požárně bezpečnostní řešení;

PO – požární ochrana

PZTS - poplachové zabezpečovací a tísňové systémy;

3. PREVENCE

Jak vyplývá z §29, odstavec 2, zákona č. 561/2004 Sb. (Školský zákon), „Školy a školská zařízení zajišťují bezpečnost a ochranu zdraví dětí, žáků a studentů při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb a poskytují žákům a studentům nezbytné informace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví.“³ Tím je jasně daná odpověď na otázku, na čich bedrech leží odpovědnost, kdo je povinen přijímat opatření k minimalizaci nebo eliminaci rizik.

² Terminologický slovník pojmu z oblasti krizového řízení a plánování bezpečnosti státu, MVČR – Odbor bezpečnostní politiky 2016, Praha

³ 561/2004 Sb. Školský zákon. Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 20.02.2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-561#cast1>

„Kdokoli se kdy snažil vědomě něco ochránit – zabezpečit před možným nebezpečím, činil tak na základě určité úrovně poznání. Jeho poznání určitých skutečností mu pak umožnilo definovat:

- cíl zabezpečení (ve smyslu dosažení určitého definovaného žádaného stavu – bezpečnost);
- objekt zabezpečení (tj. život nebo zdraví fyzické osoby, vlastnická a obdobná práva osob, organizací, institucí a státu a zájmy jednotlivců, organizací, institucí a státu);
- způsob a prostředky zabezpečení;
- materiálové a finanční náklady na provedení zabezpečení;
- termíny do kdy je zabezpečení nutné realizovat;
- osoby, které za provedení zabezpečení nesou osobní odpovědnost.“⁴

Aby bylo dosaženo žádaného stavu, nelze přehlížet hrozby a rizika a čekat, „že se nic nestane“, ale je nutné přijmout preventivní opatření „aby se nic nestalo“, respektive minimalizovat hrozby a rizika. Pro tyto účely je zde bezpečnostní projektování, začínající bezpečnostním průzkumem nebo prohlídkou, pokračující rozborem či analýzou a dávajícím výstupy ve formě bezpečnostního projektu, posouzení, expertizy či analýzy. Ať již výsledek nazveme jakkoli, cíle jsou vždy stejné:

- identifikace a ocenění většiny pravděpodobných rizik objektu;
- identifikace většiny pravděpodobných zranitelných míst, prostor a činností;
- základní definování potřeb ochrany (např. proti jakým hrozbám a proti jakému útočníkovi je nutno objekt chránit, jaké jsou priority ochrany apod.);
- posouzení úrovně a omezení existující ochrany.

Každá stávající škola nebo školské zařízení již nějak funguje. I v nově budovaných školách se do určité míry počítá se zabezpečením, okna, zámky, PBŘ atd. pro tyto účely byla vytvořena Česká technická norma ČSN 73 4400 „Prevence kriminality – řízení bezpečnosti při plánování, realizaci a užívání škol a školských zařízení“. U požární ochrany jsou jasně daná pravidla a povinnosti, které si nikdo nedovolí porušovat. Každý objekt má tzv. „Požárně – bezpečnostní

⁴ Brabec, František aj. Bezpečnost pro firmu, úřad, občana. Praha, str. 50, ISBN 80-86445-04-06

řešení, které definuje požadavky na požární bezpečnost. Podobně by se mělo postupovat i v případě zajištění bezpečnosti objektu a osob, které se v objektu nacházejí.

Vedení školy má více možností jak bezpečnost zvýšit. V první řadě a s nulovými náklady by první opatření mělo přijmout vedení školy a teprve poté, zejména v případě nejasnosti nebo potřeby dalšího zlepšení bezpečnosti se obracet na specialisty za účelem konzultací, školení či auditů.

Nad čím je nutné se zamyslet, pokud chceme zkvalitnit bezpečnost vlastními silami? V první řadě je nutné si položit několik otázek:

1. Co chci chránit?
2. Proti komu?
3. Jak se útočí?
4. Kde jsou slabá místa, respektive kde je nutné provést opatření ke zvýšení bezpečnosti? Tento bod vyplýne z odpovědí na první tři otázky.

U první otázky je odpověď většinou jasná. Na prvním místě jsou životy a zdraví dětí, pedagogického sboru a dalších osob, následované majetkem hmotným i nehmotným. Více zamýšlení bude třeba u dalších dvou otázek. Útočníků může být celá paleta, od bývalého zaměstnance, bývalého žáka, rozvedeného rodiče, vyřizujícího si účty s partnerem prostřednictvím dítěte, přes duševně nemocnou osobu, až po teristy. A každý z těchto potenciálních pachatelů může mít různé modus operandi, tedy druh a způsob provedení útoku.

Je důležité důkladně se zamyslet a definovat co největší možné množství potenciálních pachatelů a následně i způsobů útoku, neboť na první pohled zdánlivě málo nebezpečný útočník může způsobit významné škody. Zde doporučuji řídit se heslem: „Víc hlav víc ví“. Je lepší vyřadit v dalším průběhu skutečně nevýznamné faktory než opomenout nějaký fatální.

Důležitým faktorem pro posuzování bezpečnosti je uvědomit si, z čeho se bezpečnost vlastně skládá. Rozhodně se nelze spokojit s kvalitním zámkem na pancéřových dveřích a udělat ze školy nedobytnou pevnost. Stejně tak kvalitní (a finančně náročný) kamerový systém je z preventivního hlediska zcela k ničemu, pokud slouží jen k záznamu událostí.

Různé zdroje nabízejí různá dělení. V některých případech na dvě, v některých na více skupin. Rozdělme si bezpečnostní opatření do více skupin:

- Režimová opatření: pod tímto termínem rozumíme soubor administrativně – organizačních opatření pro zajištění bezproblémového fungování celého bezpečnostního systému. Smyslem je tvorba zásad a bezpečnostních opatření v podobě směrnic režimových opatření a jejich následovné zavádění do praxe v rámci daného objektu;
- Fyzická ochrana;
- Elektronické zabezpečení;
- Mechanické zabezpečení;

Většina škol nemá bezpečnostního manažera, proto by bylo vhodné, aby alespoň v rámci stávajícího týmu zaměstnanců:

1. byl určen jeden pracovník, který bude zodpovídat za bezpečnostní agendu;
2. byla zpracována bezpečnostní analýza měkkého cíle, která bude obsahovat:
 - a. identifikaci hrozeb (druh možných incidentů) a jejich specifikace z hlediska místa a času v daném objektu / pro danou akci;
 - b. posouzení pravděpodobnosti a dopadu jednotlivých incidentů (analýza hrozeb a rizik – viz příloha),
 - c. rozhodnutí, které hrozby budou akceptovány, které delegovány a které řešeny.
3. na základě bezpečnostní analýzy by pak měla být vybrána vhodná bezpečnostní opatření z kategorie technických a mechanických prostředků, fyzické ostrahy a režimových opatření tak, aby byly nástrojem odstrašení, detekce, reakce anebo zmírnění dopadu pro jednotlivé, analýzou určené, hrozby;
4. měl být vytvořen Plán postupné realizace navržených opatření;
5. měl by být vytvořen Koordinační plán pro management školy.

Všichni zaměstnanci by měli být poučeni v následujících oblastech:

- jaká jsou specifická rizika na daném objektu / akci;
- jak identifikovat podezřelý předmět, vozidlo, osobu či zásilku;

- jak se zachovat v případě útoku, nebo jiného závažného incidentu, zejména:

- jak a koho informovat při podezření nebo incidentu;
- jak se rozhodnout, kam je lepší se evakuovat;
- jak rozpoznat podezřelou zásilku;
- jak reagovat na výhružný telefonát.

Hlavní předností zaměstnanců je jejich znalost místního prostředí. Díky tomu mohou lépe, než kdo jiný, detektovat osoby nebo předměty, které se vymykají rutině a mohou být nebezpečné. Právě schopnost detekce podezřelých osob či předmětů bývá slabina jednorázově zapojených bezpečnostních profesionálů, kteří sice mají znalosti postupů, je pro ně ale velkou překážkou porozumět danému prostředí. Zaměstnanci budou díky své přítomnosti na místě incidentu většinou první, kdo může informovat o vznikajícím nebezpečí nebo výskytu bezpečnostního incidentu.

Pro jejich zapojení je nutné personálu tuto roli vysvětlit a instruovat jej v tom, co má hledat a jak na to reagovat (zejména koho informovat). Doporučeným postupem je pravidelné bezpečnostní školení.⁵

Kromě sepsání samotných procedur je třeba vytvořit také plán školení. Je nutné proškolit všechny relevantní aktéry a pro ten účel vytvořit tematický plán školení personálu v bezpečnostních procedurách. Periodicitu školení je na uvážení a kapacitách bezpečnostního manažera nebo jiných osob odpovědných za bezpečnost školy. Obecně je ale dobré školit často a pravidelně. Mimo plánovaná školení lze ke krátkým připomenutím využít např. porady či briefingy před začátkem směn. Také v případě bezpečnostního incidentu je dobré svolat poradu a vyhodnotit konkrétní řešení nastalé situace.

Příklady školení:

- a. pravidelné školení procedur;
- b. pravidelné školení bezpečnostních pohоворů;
- c. pravidelné školení na detekci podezřelých předmětů, osob, zásilek, vozidel;

⁵ Základy ochrany měkkých cílů - metodika Ochrana měkkých cílů, Soft Targets Protection Institute, z.ú. (STPI), Praha, 2016

- d. pravidelné školení asertivity a krizové komunikace;
- e. pravidelné školení koordinačního plánu;
- f. pravidelné právní školení odborného personálu.

3.1 Specifika České republiky

Hovořit v souvislosti se školním prostředím o střelbě či přímo o teroristických útocích by nemělo vzbuzovat přehnané reakce. Fenomén ozbrojených útoků na školách bohužel není záležitostí pouze poslední doby, jak lze vysledovat z počtu útoků od roku 1927. Případů aktivního střelce ve školním prostředí se ve světě stalo více než sto z celkových tří set případů. Doposud nejtragičtějším rokem z toho pohledu byl rok 2006, kdy došlo celkem k osmi různým útokům na školách ve světě. K častým argumentům odpůrců této problematiky patří fakt, že první místo v počtu případů obsazují Spojené státy americké, tedy argument „u nás se to stát nemůže“. Zajímavá je skutečnost, že pomyslnou druhou příčku v počtu ozbrojených útoků na školách obsazuje Německo, jak vyplývá z policejních statistik ministerstva vnitra.

Ve Spojených státech například v roce 2019 v anketě mezi studenty v 9.–12. ročníku, na dotaz s problémy s problémy ve škole během předchozích 12 měsíců, jich asi 7 procent uvedlo ohrožení nebo zranění zbraní a 22 procent hlásilo nabízení, prodej nebo podávání nelegálních drog, což se měřitelně nelišilo od procent, zjištěných v roce 2009. V roce 2019 přibližně 5 procent studentů ve věku 12–18 let, uvedlo, že se vyhýbají se jednomu nebo více místům ve škole během pobytu ve škole, neboť mají obavu, že by na ně někdo mohl zaútočit.⁶

V českých školách se naštěstí nevyskytly tragické případy ohrožení střelnou zbraní, ale postupně se mění bezpečnostní situace ve světě by měla vést k hlubšímu zamýšlení nad bezpečnostními a krizovými plány škol. Nedávná

⁶ Irwin, V., Wang, K., Cui, J., Zhang, J., and Thompson, A. (2021). Report on Indicators of School Crime and Safety: 2020 (NCES 2021-092/NCJ 300772). National Center for Education Statistics, U.S. Department of Education, and Bureau of Justice Statistics, Office of Justice Programs, U.S. Department of Justice. Washington, DC.

tragédie ve Žďáru nad Sázavou otevřela veřejnou a odbornou diskusi o riziku těchto útoků i na českých školách. Fenomén útoků ve školách v České republice není rozpracovaným tématem, protože k útokům s následkem smrti doposud nedocházelo. Byly vyčleněny dotační tituly na program „Aktivní střelec ve škole“, společně s Policií probíhají nácviky na některých školách⁷, ale je to jen část problému, špička ledovce. Rizik je mnohem více, jak se přesvědčíme v dalších kapitolách. Díky včasné intervenci se podařilo v roce 2009 zmařit připravovaný útok na gymnáziu v okrese Hradec Králové, dále v roce 2013 připravovaný útok na střední odbornou školu v Praze.

Změna bezpečnostní situace ve světě a zvyšující se riziko teroristických útoků jsou důvodem pro přípravu bezpečnostních a krizových plánů pro školy a školská zařízení. Uvedená problematika bude vyžadovat součinnost ve spolupráci mezi resorty vnitra, školství a Integrovaného záchranného systému.⁸

3.1.1 Útok ve Žďáru nad Sázavou

Tragédie ve Žďáru nad Sázavou měla svoji předehru. Žena, trpící schizofrenií, již v roce 2012 zaútočila na žáky v Havířově. V záchratu nemoci pobodala vychovatelku havířovské základní školy a vzala si na dvě hodiny sedmileté dítě jako rukojmí. Policie ji tehdy obvinila z trestného činu, případ ale odložila, a to právě kvůli ženině nepříčetnosti. Soud jí pak nařídil ochrannou ústavní léčbu. Ocitla se proto v psychiatrické léčebně. Z ní byla ale v únoru 2013 na základě doporučení lékařů opavské léčebny a po rozhodnutí soudu propuštěna do ambulantní péče.⁹

Uplynul rok a 26letá pachatelka nezávisle na tomto činu hledala něco na internetu a když se objevil název Žďár nad Sázavou, rozhodla se, že do Žďáru

⁷ JAVORSKÁ, Eva. Nácvik Policie ČR ve škole se vydařil na výbornou [online]. In: . 26.11.2021 [cit. 2022-02-20]. Dostupné z: <https://m.praha16.eu/Nacvik-Policie-CR-ve-skole-se-vydaril-na-vybornou.html>

⁸ KOVÁŘÍKOVÁ, Miroslava, Prevence ozbrojených útoků na školách jako součást didaktiky mimořádných situací, Celoživotní vzdělávání, 2015, s. 98-99. ISSN 1804-526X

⁹ PAVLÍČEK, Luboš. Žena obviněná z vraždy ve žďárské škole byla nepříčetná [online]. In: . 2.3.2015 [cit. 2022-02-20]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/1507802-zena-obvinena-z-vrazdy-ve-zdarske-skole-byla-nepricetna>

pojede, ačkoli z města ani z okolí nepochází a nemá tam žádné známé. Stejně náhodný byl také výběr Střední školy obchodní a služeb.

Konkrétní střední školu ve městě si nejdříve obešla, aby zjistila, kde jsou vchodové dveře. Dovnitř školy se pak dostala v úterý ráno společně se studenty, kteří přicházeli na vyučování. U sebe měla repliku vojenského nože a pepřový sprej. Poté, co vstoupila dovnitř, přešla do místa šaten a nejdříve bez varování zaútočila v prostoru těchto šaten na náhodně procházející sedmnáctiletou studentku, kterou nožem poranila na ruce. "Na dívku zaútočila replikou vojenského nože s délkou čepele 21 centimetrů. Tímto nožem dívce způsobila bodnořezné poranění na ruce, existuje ale reálný předpoklad, že ženin útok směřoval na břišní dutinu," uvedl k útoku plk. Mgr. Pavel Kubiš, vedoucí odboru obecné kriminality Krajského ředitelství policie kraje Vysočina.

Na místo incidentu se dostal dívčin o rok mladší spolužák a napadené studentky se zastal. Tím na sebe zřejmě přitáhl ženinu pozornost. Zraněné dívce se podařilo uniknout, ale na mladíka pachatelka zaútočila a bodla ho nožem do hrudníku. Způsobila mu tak závažná poranění, kterým i přes okamžitou pomoc ze strany posádky zdravotnické záchranné služby na místě podlehla. Zraněnou dívku se pachatelka pokusila znova dostihnout. K jejímu zastavení přitom použila ruční pepřový sprej, ale studentku se jí dostihnout nepodařilo. Vybrala si protojinou studentku, která zcela náhodně procházela kolem a tuto dívku bodla nožem do břicha. Poté ji chytla a odtáhla do jiné části šaten, kde ji držela jako rukojmí. Nůž měla přitom stále připojený k jejímu krku.

Oznámení o útoku přijali policisté na integrovaném operačním středisku na tísňové lince 158 cestou operátorky zdravotnické záchranné služby v úterý 14. října sedm minut po půl osmé ráno. Na místo události byly vyslány okamžitě všechny dostupné policejní hlídky. Dvě policejní hlídky ze Žďáru nad Sázavou se pohybovaly v blízkém okolí a proto byly na místě do tří minut od oznámení události. Na místo byl po zjištění prvních informací okamžitě vyslan také policejní vyjednavač Krajského ředitelství policie kraje Vysočina. Vzhledem k mimořádné závažnosti a povaze útoku, kdy se pachatelka nacházela stále ve škole, byly na místo povolány také zásahové jednotky – Jednotka pro ochranu jaderné elektrárny Dukovany a speciální zásahová jednotka Krajského ředitelství

policie Královéhradeckého kraje. Na místo byli vysláni také policisté útvaru rychlého nasazení.

Policisté okamžitě po oznámení celé události školu a její nejbližší okolí zabezpečili. Komunikaci s pachatkou navázal policejní vyjednavač, kterému se podařilo vyjednat, že mohli zdravotníci ošetřit zraněnou studentku a poskytnout jí tak nezbytnou lékařskou péči. „Domluvil se s útočnicí na jejím ošetření a vyměnil se s ní. Když vyjednal přístup záchranářů, byla žena zadržena,“ popsal situaci Pavel Kubiš s tím, že svým činem vyjednavač zachránil dívce život. V tom okamžiku provedli policisté přivoláné zásahové jednotky zákrok a nebezpečnou ozbrojenou pachatelku zadrželi. Zákrok proti pachatelce provedli policisté Jednotky pro ochranu jaderné elektrárny Dukovany za použití elektrického paralyzáru a ozbrojenou útočnici tak na místě zadrželi. Při ochraně života studentky byl pachatkou zraněn také policejní vyjednavač. Oběma zraněným studentkám i policistovi byla poskytnuta na místě lékařská péče a následně byli převezeni do nemocnice v Novém Městě na Moravě.¹⁰

3.2 Inspirace v zahraničí

Další možností je inspirace v zahraničí. Možnou inspirací ke zvýšení bezpečnostní situace škol a školských zařízení je španělský model, postupně realizovaný od roku 2006. V roce 2007 byl uveden v činnost Řídící plán pro zvýšení bezpečnosti ve vzdělávacích centrech a v jejich okolí. Podstatou plánu je úzká spolupráce mezi policií a školskými institucemi. Tento dokument vznikl na základě dohody mezi bezpečnostní radou státu a mezi ministerstvem školství a vědy a ministerstvem vnitra. Plán má dočasné platnosti, předpokládá se jeho pravidelná aktualizace. Dílčí etapa jeho ověřování probíhala ve školním roce 2012/2013. Pro následující dva školní roky byl znovu aktualizován. Nejenom z důvodu aktualizace, ale i kontroly a řízení celého procesu byly na úrovni všech

¹⁰ Žena byla obviněna z vraždy a braní rukojmích - Policie České republiky. Úvodní strana - Policie České republiky [online]. Copyright © 2021 Policie ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 06.02.2022]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/zena-byla-obvinena-z-vrazdy-a-brani-rukojmich.aspx>

zúčastněných stran – především policie, vedení škol, zástupců rodičů žáků, ale i zástupců resortu zdravotnictví a sociálních služeb – rozděleny povinnosti a kompetence. Hlavním cílem a smyslem tohoto plánu je účinným a koordinovaným způsobem zlepšovat bezpečnost dětí a mládeže ve školách. Zlepšení bezpečnosti na školách se zaměřuje na šest oblastí:

- Posílit spolupráci vzdělávacích institucí a policie. Posilovat povědomí žáků o spolupráci školy a policie a zvýšit důvěru v policii.
- Zlepšit znalosti žáků v oblasti policejních prostředků užívaných v případě prevence a řešení následujících patologických jevů: drogová problematika, šikana, vandalismus, všechny formy násilí, xenofobie a rasismus, rizika spjatá s užíváním internetu.
- Posilovat znalosti v oblasti základních práv a svobod, rovnoprávnosti a úcty mezi mužem a ženou. Vést žáky k aktivnímu chování v oblasti odmítání nežádoucího chování. Vědět, kde hledat pomoc s řešením problému.
- Zvýšit policejní hlídky v okolí škol.
- Vytvořit nástroje a mechanismy koordinace plánu na území celého státu.
- Spolupracovat s orgány státní správy a samosprávy.¹¹

Ve Spojených státech amerických je některými odborníky zvažováno zařazení veřejných škol mezi kritickou infrastrukturu,¹² dalším opatřením nad rámec posuzování bezpečnosti může být vývoj systému pro hlášení podezřelé aktivity.¹³

4. BEZPEČNOSTNÍ AUDIT

4.1 Fáze bezpečnostního auditu

Jako každou činnost, prováděnou na profesionální úrovni, i bezpečnostní audit je nutné naplánovat a postupovat dle osvědčených postupů. Patří sem:

¹¹ KOVÁŘÍKOVÁ, Miroslava, Prevence ozbrojených útoků na školách jako součást didaktiky mimořádných situací, Celoživotní vzdělávání, 2015, s. 101. ISSN 1804-526X

¹² DUNLAP, E. Scott, ed. The comprehensive handbook of school safety. London: CRC Press, ©2013. xviii, s 96. ISBN 978-1-4398-7407-3 [cit. 19.02.2022]

¹³ Tennessee Department of Education. Safety First: A Review of Security and Preparedness in Tennessee Schools. Tennessee: November, 2018. [cit. 20.02.2022]

- Zahájení auditu a stanovení rozsahu auditu;
- Přezkoumání dokumentace;
- Provedení samotného auditu (průzkum);
- Analýza rizik a jejich hodnocení;
- Závěrečná zpráva včetně doporučení;
- Ukončení auditu.

4.1.1 Zahájení auditu a stanovení rozsahu auditu

Při zahájení bezpečnostního auditu je vždy nutné projednat s jeho objednatelem, kterým může být zejména vedení školy nebo její zřizovatel, co od auditu očekávají, jaké budou výstupy a tím dojde i ke stanovení rozsahu auditu. Jeho součástí, mimo závěrečné zprávy, obsahující nedostatky, návrhy na jejich odstranění a možnosti dalšího zvýšení bezpečnosti, může být i profesionální zpracování některých dokumentů či dohoda o budoucích školeních.

4.1.2 Přezkoumání dokumentace

Prvním krokem, který hodnotitel musí učinit, je podrobné seznámení se s dokumentací auditovaného objektu. Je v zájmu vedení školy, aby předložila maximum existující dokumentace, kam patří např.:

- Provozní řád;
- Školní řád + Nařízení Ředitel...;
- Dokumentace BOZP;
- Dokumentace PO, včetně PBŘ;
- Technická dokumentace PTZS, CCTV, ...;
- Zápis y z kontrol České školní inspekce;
- Projektová dokumentace objektu.

Druhým krokem, který je možné provést po seznámení s dokumentací, ale ideálně po průzkumu objektu, nebo po provedení penetračního testu, je beseda

s pracovníky auditovaného objektu, v níž se auditor seznámí s praktickými aspekty údajů, uvedených v dokumentaci – jak to ve škole skutečně chodí.

4.1.3 Provedení samotného auditu (průzkum)

Auditující osoby se musí seznámit zevnitř i zvenku s objektem. Nejhodnější je jako průvodce využít školníka nebo jinou osobu znalou provozu školy. Na co se v průběhu průzkumu soustředit:

- Okolí objektu a perimetr (doprava, parkování, bezdomovci, ...);
- Plášť budov a stavební specifikace (vč. kotelen, požární bezpečnost, ...);
- Mechanické prostředky zabezpečení (zámky, okna, klíčový režim,);
- Technické prostředky zabezpečení

Při pohovoru:

Organizační a režimová opatření k zajištění ochrany objektu vč. PO nebo IT techniky (doplňek ke zjištěným faktům z dokumentace)

S objednatelem je vhodné se dohodnout na provedení penetračního testu v průběhu auditu tak, aby o něm vědělo minimum osob. Jeho podstatou je prakticky (vniknutím nebo pokusem o vniknutí) prověřit stávající úroveň bezpečnostních opatření s cílem nalézt chybu.

4.1.4 Analýza rizik

Analýza rizika nám slouží k pochopení rizika. Poskytuje vstup pro posuzování rizika rozhodnutí o tom, zda je třeba rizika ošetřit. Analýza bere v potaz příčiny a zdroje rizik, jejich následky a pravděpodobnost, že tyto dopady mohou nastat. Výsledkem analýzy rizika je stanovení úrovně jednotlivých rizik.

Pro analýzu rizik lze rovněž využít vybrané metody a techniky, které jsou doporučeny v normě ČSN EN 31010 – Management rizik – Techniky posuzování rizik.

V rámci tohoto procesu jsou prováděny čtyři úkony, a to:

- stanovení pravděpodobnosti vzniku bezpečnostních incidentů;

- analýza zranitelnosti;
- stanovení závažnosti následků na aktivech;
- stanovení úrovně rizik.¹⁴

Metodou, která je v současné době na základě metodik využívána, je Bodová metoda. V tuto chvíli je již zřejmé, jaké zdroje hrozby (osoby, skupiny) jsou pro daný cíl relevantní a jakým způsobem tyto zdroje mohou útočit na konkrétní měkký cíl, a to ve variantách dle specifického místa a času provedení jednotlivých zvažovaných útoků.

Nyní je potřeba určit dvě hlavní proměnné: pravděpodobnost, že k dané variantě každého způsobu útoku může dojít a dopad, který by takový útok na daný cíl měl, pokud by k němu došlo.

Vyhodnocením těchto dvou proměnných si určí měkký cíl celkovou míru ohrožení násilným útokem.

Jak pravděpodobnost, tak dopad budeme zkoumat bodovanými podkategoriemi, kterým se budeme věnovat dále. Metoda měření může být různá. Zde si uvedeme způsob, který se využívá v praxi u některých zvlášť rizikových objektů a který je současně nenáročný na zpracování.

Smyslem bodování je porovnat pravděpodobnost a dopad jednotlivých způsobů útoku na daný cíl mezi sebou navzájem, a tím umožnit racionálně určit prioritu použití různých metod zabezpečení, respektive se racionálně rozhodnout do kterých prioritně investovat.

Pravděpodobnost, že k danému způsobu útoku dojde (v každé zkoumané variantě lokalizace a načasování útoku), je možné stanovit posouzením několika podkategorií. Mezi ty základní, které se doporučuje vždy zvážit, patří:

1. dostupnost prostředků daného způsobu útoku;
2. výskyt daného způsobu útoku;
3. složitost provedení daného způsobu útoku.

¹⁴ Česká technická norma ČSN EN 31010: Management rizik – Techniky posuzování rizik. Praha: Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví, 2011, 80 s.

V tabulce č. 1 je uveden a bodově ohodnocen přehled prostředků od nejběžnějších po ty nejméně dostupné:

Tabulka č. 1: Dostupnost prostředků daného způsobu útoku

Body	Dostupnost
7	Beze zbraně
6	Zbraň běžně dostupná (např. nůž)
5	Více zbraní běžně dostupných zbraň méně běžně dostupná (např. auto)
4	Zbraň na povolení, případně více takovýchto zbraní (např. střelná zbraň)
3	Zbraň získatelná kriminální činností (černý trh apod.) bez potřeby odborného zaškolení
2	Zbraň získatelná kriminální činností, s potřebou odborného zaškolení s krátkou dobou dodání
1	Zbraň získatelná kriminální činností, s potřebou odborného zaškolení s dlouhou dobou dodání

V tabulce č. 2 je uveden a bodově ohodnocen výskyt útoků od nejčastějších po ty téměř nebo vůbec se nevyskytující:

Tabulka č. 2: Výskyt daného způsobu útoku

Body	Výskyt
7	Vyskytl se již mnohokrát v ČR
6	Vyskytl se již mnohokrát v relevantním zahraničí
5	Vyskytl se několikrát v ČR
4	Vyskytl se několikrát v relevantním zahraničí
3	Vyskytl se ojediněle v ČR
2	Vyskytl se ojediněle v relevantním zahraničí
1	Nevyskytl se nikdy ani v ČR ani v relevantním zahraničí

V tabulce č. 3 je uveden a bodově ohodnocena složitost provedení útoků od nejjednodušších po velice složité akce:

Tabulka č. 3: Složitost provedení daného způsobu útoku

Body	Složitost
7	Jednotlivec bez pomoci dalších osob, veřejně přístupné místo
6	Vyžaduje zapojení více osob, veřejně přístupné místo
5	Jednoduchá či jednorázová spolupráce s místní kriminální skupinou, veřejně přístupné místo
4	Složitější či dlouhodobější spolupráce s kriminální skupinou, veřejnosti nepřístupné místo
3	Jednorázová spolupráce s místní teroristickou skupinou, veřejnosti nepřístupné místo
2	Koordinovaná akce na místní úrovni se spoluprací s teroristickou skupinou, veřejnosti nepřístupné místo
1	Mezinárodně koordinovaná, dlouhodobě připravovaná akce teroristické skupiny, veřejnosti přístupné či nepřístupné místo

Tyto tři podkategorie hodnotíme kvalifikovaným odhadem na škále 1-7. Celkovou hodnotu pravděpodobnosti daného způsobu útoku následně získáme součtem hodnot dostupnosti, výskytu a složitosti. Nejvyšší hodnota celkové míry pravděpodobnosti konkrétního způsobu útoku tedy může být $7+7+7=21$.
Takto následně určíme pravděpodobnost u každého předpokládaného způsobu útoku, viz následující tabulka č. 4.

Tabulka č. 4: Pravděpodobnost (celková)

Identifikace hrozících způsobů útoku	Pravděpodobnost		
Například:	Dostupnost	Výskyt	Složitost
Napadení chladnou zbraní (bodné, sečné, ...)	6	7	7
Napadení střelnou zbraní v zásadě dostupnou na povolení	4	3	5
Napadení střelnou zbraní v zásadě dostupnou pouze nelegálně	3	3	5
Sebevražedný útok s použitím výbušnin	2	2	6

Fyzické napadení jednotlivcem (malou skupinou) bez použití zbraně	7	7	7
Žhářství	6	5	4
Atd....			

Dopadem v této části je myšlen negativní dopad, jaký by provedený útok měl na chráněný měkký cíl. Z definice bude útok samozřejmě veden na životy a zdraví (řešíme útoky na měkké cíle), nicméně i s tímto úmyslem vedený útok bude mít obvykle řadu dopadů i na jiné hodnoty, než je život a zdraví. Mezi ty základní, které se doporučuje vždy zvážit, patří:

1. dopad na životy a zdraví;
2. dopad na objekt;
3. finanční dopad;
4. dopad na přímo zasažené společenství

V tabulce č. 5 jsou uvedeny a bodově ohodnoceny dopady útoků na životy a zdraví od zanedbatelných po smrtelné:

Tabulka č. 5: **Dopad na životy a zdraví**

Body	Dopad na životy a zdraví
7	Vážná zranění většího množství osob a úmrtí většího množství osob
6	Vážná zranění většího množství osob a úmrtí jednotlivců
5	Vážná zranění většího množství osob
4	Vážná zranění jednotlivců
3	Lehká zranění většího množství osob
2	Lehká zranění jednotlivců
1	Úlek/ šok, popř. drobná zranění

V tabulce č. 6 jsou uvedeny a bodově ohodnoceny dopady útoků na objekt či akci od zanedbatelných po likvidační:

Tabulka č. 6: **Dopad na objekt**

Body	Dopad na objekt
7	Zničení objektu případně narušení statiky, zrušení akce
6	Rozsáhlé omezení funkčnosti objektu či možnosti pořádat akci
5	Omezení funkčnosti části objektu či části akce
4	Lokální omezení funkčnosti místočasti či části akce
3	Závažnější poškození objektu či narušení akce bez omezení funkčnosti
2	Drobné poškození objektu či narušení akce bez omezení funkčnosti
1	Žádné či zanedbatelné poškození objektu či narušení akce

V tabulce č. 7 je uveden a bodově ohodnocen finanční dopad útoku od zanedbatelného po likvidační:

Tabulka č.7: **Finanční dopad**

Body	Finanční dopad
7	Dopad ekonomicky likvidační
6	Dopad nad 500.000 Kč neřešitelný pojištěním
5	Dopad nad 100.000 Kč neřešitelný pojištěním
4	Dopad nad 100.000 Kč řešitelný pojištěním
3	Dopad v řádu desetitisíců Kč
2	Dopad do 5.000,- Kč
1	Bez dopadu, případně zanedbatelný

V tabulce č. 8 jsou uvedeny a bodově ohodnoceny dopady útoků na společenství od zanedbatelných po likvidační:

Tabulka č.8: **Dopad na fungování společenství**

Body	Dopad na fungování společenství
7	Ukončení účasti / činnosti
6	Dočasné přerušení činnosti
5	Reálné riziko ohrožení osob při účasti na dalších aktivitách
4	Všeobecná obava být aktivní ve společenství, větší omezení aktivit
3	Menší omezení aktivit

2	Slabý dopad na úrovni jednotlivců
1	Bez zjevného dopadu na společenství

Tyto podkategorie opět hodnotíme kvalifikovaným odhadem na škále 1-7. Celkovou hodnotu dopadu útoku pak vypočítáme součtem hodnot dopadu na životy/zdraví, finance, fungování společenství, případně objekt (akci). Nejvyšší hodnota celkové míry dopadu tedy může být $7+7+7+7=28$.

Takto následně určíme dopad u každého předpokládaného způsobu útoku, viz následující tabulka č. 9.

Tabulka č. 9: **Dopad (celkový)**

Identifikace hrozících způsobů útoku	Dopad			
Například:	Život a zdraví	Ob jekt	Finan ční	Spole čenst ví
Napadení chladnou zbraní (bodné, sečné, ...)	4	2	1	2
Napadení střelnou zbraní v zásadě dostupnou na povolení	6	4	2	3
Napadení měkkého cíle velkou skupinou či davem (násilná shromáždění)	5	4	3	4
Sebevražedný útok s použitím výbušnin	6	6	6	6
Fyzické napadení jednotlivcem (malou skupinou) bez použití zbraně	2	1	2	2
Žhářství	2	6	4	6
Atd....				

Celkový výsledek analýzy získáme: CELKOVÁ MÍRA OHROŽENOSTI = CELKOVÁ PRAVDĚPODOBNOST x CELKOVÝ DOPAD

Tabulka č. 10 ukazuje vzor výsledku analýzy. Bodová hodnota, získaná analýzou je dílkem skládačky v celém bezpečnostním auditu, nám ukazuje, která rizika hrozí objektu nejvíce a který směrem zejména zaměřit svoji pozornost:

Tabulka č. 10: Výsledek analýzy

Identifikace hrozících způsobů útoku	Lokalizace	Načasování	Hodnocení		
			Součet Pravděpodobnosti	Součet Dopad	Celková míra ohroženosti
Žhářství	uvnitř	přes noc	15	18	270
Násilný útok se střelnou zbraní	uvnitř	v době výuky	14	17	238
Násilný útok se střelnou zbraní	v areálu	při příchodu	14	15	218
Násilný útok se střelnou zbraní	v areálu	v době výuky	14	13	182
Násilný útok s chladnou zbraní	v areálu	v době výuky / při příchodu a odchodu	19	9	171
Násilný útok s chladnou zbraní	před areálem	v době výuky / při příchodu a odchodu	17	7	119
Násilný útok s chladnou zbraní	uvnitř	v době výuky / při příchodu a odchodu	18	9	162
Útok s použitím výbušnin	uvnitř	v době výuky	5	20	100
Útok s použitím výbušnin	před areálem	při příchodu a odchodu	6	18	108
Rukojmí a barikádová situace	uvnitř	v době výuky	10	13	130
Násilné útoky nízké intenzity	uvnitř / v areálu	v době výuky / při příchodu a odchodu	21	5	105

4.1.5 Závěrečná zpráva včetně doporučení

Po vyhodnocení dokumentace, prohlídky objektu, rozhovoru s personálem a analýzy rizik auditor zpracovává závěrečnou zprávu, určenou zadavateli. Obsahem této zprávy je popis současného stavu, zdůraznění stávajících nedostatků a návrhy a doporučení pro zlepšení stavu ve všech oblastech, tj. režimových opatření, fyzické ochrany, elektronického a mechanického zabezpečení.

4.1.6 Ukončení auditu

Závěrem, po předání a prostudování závěrečné zprávy objednatelem je na místě společné vyhodnocení objednatele s auditorem. Důvodem je několik aspektů. Jedním z nich je aspekt ekonomický, objednatel nemusí mít finanční prostředky na všechna doporučovaná opatření a auditor může z profesionálního hlediska doporučit jejich posloupnost či důležitost. Dalším aspektem je kontinuita procesu, neboť zpracováním auditu by vše nemělo končit, nýbrž začínat. Schopný auditor může v dalším období pomoci se školením odpovědných zaměstnanců, studentů, při nácviku různých situací nebo zpracování další bezpečnostní dokumentace.

4.2 Doporučení

Závažným útokům je těžké čelit, když již nastanou. Útočníky je však možné odradit a jejich útok odklonit viditelnými bezpečnostními prvky, případně mediálním zvyšováním obrazu o bezpečnosti daného subjektu. Pokud se nepodaří odradit od úmyslu zaútočit, je možné zachytit průvodní jevy přípravy útoků během fáze sběru informací. Auditor by si měl uvědomit, že nejúčinnějším aktivním způsobem, jak zabránit připravovanému útoku, je **včasná identifikace**

podezřelých osob, předmětů, vozidel nebo zásilek. V rámci prevence by měl doporučit:

- zpracovat vyhodnocení ohroženosti, aby se ujasnily prioritní hrozby
- zpracovat bezpečnostní plán
- zpracovat manuály činnosti pro jednotlivé hrozící MU

Vyhodnocení ohroženosti je možné získat jednoduchou bodovou analýzou za pomocí dvou proměnných, kterými jsou: pravděpodobnost, že k dané variantě každého způsobu útoku může dojít a dopad, který by takový útok na daný cíl měl, pokud by k němu došlo. Vyhodnocením těchto dvou proměnných si určí měkký cíl celkovou míru ohrožení násilným útokem. Smyslem bodování je porovnat pravděpodobnost a dopad jednotlivých způsobů útoku na daný cíl mezi sebou navzájem, a tím umožnit určení priorit použití různých metod zabezpečení, respektive se racionálně rozhodnout do kterých prioritně investovat. **Není smyslem se pokoušet statisticky spočítat jak, kdy a kde bude na cíl zaútočeno.**¹⁵

„Bezpečnostní plán je zpracováván zejména proto, aby zástupce měkkého cíle přesně věděl, jak bude svůj měkký cíl chránit. Je tedy důležité přesně popsat, jak zástupce měkkého cíle chce, aby se konkrétní situace řešily. A to jak v oblasti preventivních opatření a rutinních postupů, tak v případě incidentů, které mohou v daném místě nastat.“

Bezpečnostní plán je tedy manuálem obsahujícím veškeré informace a opatření, které je v souvislosti s bezpečností měkkého cíle potřeba znát a realizovat. Je také zárukou, že i v případě personálních změn nedojde k narušení výkonu opatření. V neposlední řadě bezpečnostní plán systematizuje přijatá bezpečnostní opatření do jednoho celku a při jeho tvorbě se prověruje jejich kompatibilita a provázanost v rámci celého bezpečnostního systému měkkého cíle.¹⁶

¹⁵ Vyhodnocení ohroženosti měkkého cíle aneb co, kdy, kde a od koho vám hrozí - Terorismus a měkké cíle. Úvodní strana - Ministerstvo vnitra České republiky [online]. Copyright © 2020 Ministerstvo vnitra České republiky.

¹⁶ Bezpečnostní plán měkkého cíle - Ministerstvo vnitra České republiky. Úvodní strana - Ministerstvo vnitra České republiky, 2019

Důležitou skutečností, která je při zpracování bezpečnostního auditu opomíjena, je **spolupráce s rodiči**, v případ středních a vysokých škol se **studenty**. Poslouchat názory a být informován o vztazích v rodinách nebo mezi spolužáky může pomoci předejít tragédii, kdy pachatelem může být jeden z rodičů nebo dokonce žáků školy. Proto se osvědčuje aktivní činnost sdružení rodičů nebo studentských samospráv.

5. VEŘEJNÉ ZAKÁZKY ZAMĚŘENÉ NA BEZPEČNOST ŠKOL A ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍ

5.1 Situace kolem veřejných zakázek

Ministerstvo vnitra České republiky a Centrum proti terorismu a hybridním hrozbám MV si uvědomuje potřebu zvýšení bezpečnosti škol a školských zařízení a v minulých letech vyčlenilo nemalé finanční prostředky na tyto účely. Tyto prostředky byly určeny především pro zřizovatele škol, zejména krajské úřady, které samostatně organizovaly veřejné zakázky. Neexistuje však jednotná metodika pro tyto veřejné zakázky z hlediska obsahu, proto docházelo k chybám a je možno konstatovat, že investované prostředky nebyly využity hospodárně, respektive s maximálním užitnou hodnotou.

V dalších kapitolách uvedu příklady několika veřejných zakázek se zaměřením na zvýšení bezpečnosti škol jakožto měkkých cílů a následně shrnu pozitiva a negativa těchto veřejných zakázek.

5.2 Veřejná zakázka „Bezpečnost školských zařízení ve Zlíně“

Usnesením Rady města Zlína č. 60/13R/2019 ze dne 24. června 2019 bylo schváleno výběrové řízení pro veřejnou zakázku malého rozsahu na služby

"Bezpečnost školských zařízení ve Zlíně", v souladu s § 27 písm. a) a § 31 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek.¹⁷

Předmětem této veřejné zakázky byl souhrn preventivních opatření, jejichž hlavním cílem je snížení pravděpodobnosti výskytu hrozby útoku ozbrojeného útočníka ve školách, včetně edukace pedagogických a technických zaměstnanců školských zařízení. Poskytované služby se týkaly celkového počtu 44 objektů školských zařízení ve Zlíně, přičemž pro každý jednotlivý objekt bylo požadováno vyhodnocení ohroženosti měkkého cíle a tvorba bezpečnostních plánů a bezpečnostních procedur dle metodiky MVČR a také vzdělávací akce pro vedoucí pedagogických sborů a nepedagogických pracovníků určených školských zařízení. Podrobně byl rozsah zakázky vymezen v technické specifikaci, v níž byl kromě rozpisu požadovaných služeb uveden také seznam všech dotčených školských zařízení, v jejichž objektech mělo být v rámci první fáze realizace zakázky provedeno místní šetření.

Předpokládaná hodnota této veřejné zakázky byla 1 560 000 Kč bez DPH, přičemž tato hodnota byla zároveň stanovena jako nejvyšší přípustná a maximální nabídková cena, jejíž překročení mělo mít za následek vyřazení daného uchazeče z výběrového řízení. Cena jednoho zařízení tak činila maximálně 35 454 Kč.

Lhůta pro podání nabídek byla stanovena do 15. července 2019. Zajímavé jsou ovšem další termíny:

Předpokládané zahájení plnění: srpen 2019 (bezodkladně po uzavření smlouvy)

Místní šetření: září/říjen 2019

Ukončení plnění: nejpozději do 15.listopadu 2019

Výzva byla zpracována v souladu se zákonem č. 134/2016 Sb. o zadávání veřejných zakázek, technické kvalifikační předpoklady požadovaly, aby dodavatel prokázal realizaci 6ti různých významných služeb v této oblasti a byly stanoveny vysoké nároky na členy realizačního týmu, který mohl mít od 3 do 20ti osob:

¹⁷ OFICIÁLNÍ STRÁNKY MĚSTA ZLÍNA [online]. Copyright © [cit. 20.02.2022]. Dostupné z: <https://www.zlin.eu/clanky/dokumenty/7691/71khujd2asvn-13--rmz-24-6-2019.pdf>

- Manažer dodavatele (min. 1 osoba) - osoba odpovědná za plnění smlouvy musí:

- a) mít dokončené vysokoškolské vzdělání;
- b) disponovat min. 5 roky praxe v oblasti řízením projektů v zakázkách oboru bezpečnostních poradenských služeb;
- c) disponovat certifikátem pro projektové řízení

- Konzultant fyzické ochrany (min. 1 osoba) – odborný garant projektu za oblast ochrany osob a majetku musí:

- a) mít dokončené vysokoškolské vzdělání se zaměřením na ochranu osob a majetku;
- b) disponovat min. 3 roky praxe v rámci realizace zakázek v oboru bezpečnostních poradenských služeb, lze doložit potvrzením od zaměstnavatele, certifikátem nebo profesním životopisem (např. HZS, útvary krizového řízení dle zák. č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení).

- Konzultant krizového řízení (min. 1 osoba) – odborný garant projektu za oblast krizového řízení a řízení bezpečnostních rizik:

- a) mít dokončené vysokoškolské vzdělání se zaměřením na krizové řízení a řízení bezpečnostních rizik;
- b) disponovat min. 3 roky praxe v rámci realizace zakázek v oboru krizové řízení a řízení bezpečnostních rizik, lze doložit potvrzením od zaměstnavatele, certifikátem nebo profesním životopisem (např. HZS, útvary krizového řízení dle z. č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení).

Nabídky byly hodnoceny podle základního hodnotícího kritéria ekonomická výhodnost nabídky ve formě nejvýhodnějšího poměru ceny a kvality dle následujících dílčích hodnotících kritérií:

- 1) Nejnižší nabídková cena bez DPH - váha kritéria: 30%;
- 2) Vzdělání, praxe a odborné znalosti členů realizačního týmu - váha kritéria: 30%;
- 3) Praktická zkušenosť společnosti s realizovanou problematikou - váha kritéria: 30%;
- 4) Nejvyšší celková kvalita a komplexnost návrhu - váha kritéria: 10%.

Jak shrnout tuto veřejnou zakázku: Jaká jsou její pozitiva a negativa?

Pozitiva:

- požadavek na prokázání referenčních zakázek;
- požadavek na praxi vedoucích realizačního týmu považují za pozitivum jen zčásti, neboť na 3 osoby, vedoucí tým jsou náročné podmínky, které ovšem zcela negarantují profesionalitu v této oblasti a na další členy týmu nejsou nároky žádné;
- způsob vyhodnocení nabídek, který významně zohledňuje i další kritéria kromě nejběžnějšího kritéria, kterým je nejnižší nabídnutá cena.

Negativa:

- počet objektů (44) ve veřejné zakázce oproti době určené na realizaci zakázky. Termín uzavření smlouvy byl předpokládán na počátek srpna, proto v ideálním případě měl vítěz na zpracování všech náležitostí jen 75 pracovních dnů, tedy méně než 2 dny na jeden audit. Podrobněji o tomto problému píšu v závěru práce.

Naše společnost se této veřejné zakázky neúčastnila ze dvou důvodů. Jednak máme omezené množství kvalifikovaných pracovníků, kteří mají zkušenosti a jsou schopni zpracovat potřebné materiály, což znamená i druhý důvod, kterým je čas oproti množství objektů a my bychom nebyli schopni garantovat kvalitu. Výsledky s nabídkovými cenami nemám k dispozici.

5.4 Veřejná zakázka „Vyhodnocení ohroženosti škol/školských zařízení v Pardubickém kraji“

V roce 2020 vypsal Pardubický kraj veřejnou zakázku malého rozsahu na služby, jejímž předmětem bylo vyhodnocení ohroženosti 31 středních škol/školských zařízení v Pardubickém kraji, zřizovaných Pardubickým krajem, včetně jejich bezprostředního perimetru. Zakázka byla realizována v rámci projektu „Pardubický kraj – zvýšení bezpečnosti škol/školských zařízení 2020“, který je financován z „Dotačního programu pro zvýšení ochrany veřejných

prostranství a objektů (akcí) veřejné správy, škol a školských zařízení (měkkých cílů) - 2020“, Ministerstva vnitra ČR.

Předpokládaným výstupem projektu pro 31 škol/školských zařízení mělo být „vyhodnocení ohroženosti“ dle metodiky MV ČR včetně bezprostředního perimetru, vypracování písemné zprávy „Vyhodnocení ohroženosti měkkého cíle – školy/školského zařízení“ pro každý hodnocený měkký cíl (celkem 32) včetně formulace doporučení bezpečnostních opatření.

Dalším výstupem bylo vypracování souhrnné zprávy všech 31 hodnocených škol/školských zařízeních (32 objektů měkkých cílů) pro zadavatele, jímž bylo z dotačního titulu MV ČR zpracováno Vyhodnocení ohroženosti měkkého cíle.

Předpokládaná hodnota veřejné zakázky byla 640.000,- Kč včetně DPH což bylo také současně nejvyšší přípustnou nabídkovou cenou.

Zadávání této zakázky nepodléhalo zákonu č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, vyjma povinnosti zadavatele postupovat v souladu se zásadami transparentnosti, přiměřenosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace.¹⁸

Lhůta pro podání nabídek byla stanovena do 14. září 2020.

Smlouva s vybraným subjektem byla uzavřena 6. října 2020, přičemž...

Ukončení plnění bylo stanoveno nejpozději do 30. listopadu 2020!

Výzva byla zpracována v souladu se zákonem č. 134/2016 Sb. o zadávání veřejných zakázek, technické kvalifikační předpoklady i nároky na členy realizačního týmu byly koncipovány s drobnými odlišnostmi obdobně jako u výše zmiňované veřejné zakázky ve Zlíně. Také kritéria hodnocení nabídek byla podobná, proto nepovažuju za nutné vypisovat všechny detailey.

Jak shrnout tuto veřejnou zakázku: Jaká jsou její pozitiva a negativa? Pozitiva jsou totožná jako u veřejné zakázky ve Zlíně, tedy prokázání referenčních zakázek; praxe realizačního týmu a způsob vyhodnocení nabídek, přičemž v tomto případě měla nabídnutá cena váhu 50%.

¹⁸ Dokumentace - E- ZAK Pardubický kraj. Přehled - E- ZAK Pardubický kraj [online]. Copyright © Pardubický kraj [cit. 20.02.2022]. Dostupné z: https://zakazky.pardubickykraj.cz/document_download_20656.html

Negativem byl opět počet objektů (32) ve veřejné zakázce oproti době určené na realizaci zakázky. Tentokrát měl vítěz na zpracování všech náležitostí jen 40 pracovních dnů, tedy přibližně 1 a ¼ dne na jeden audit. Podrobněji o tomto problému píšu v závěru práce.

Naše společnost se této veřejné zakázky neúspěšně zúčastnila zejména pro získání většího přehledu o cenách, za které některé společnosti vykonávají tuto činnost. Nabídková cena 640 000,- Kč včetně DPH, uvedená v zadávací dokumentaci znamená 528 926,- Kč bez DPH, což odpovídá ceně 16 529,- Kč za posouzení jednoho objektu. Vítěz nabídl cenu 322 000,- Kč včetně DPH, to znamená cenu 8 316,- Kč bez DPH za jeden objekt!

5.5 Veřejná zakázka „Bezpečná škola 2021 - Vyhodnocení ohroženosti krajských škol jako měkkého cíle a Tvorba bezpečnostních plánů a bezpečnostních procedur“

V roce 2021 vypsal podobnou veřejnou zakázku také Středočeský kraj. Tato veřejná zakázka se skládala ze dvou aktivit (dílčích projektů):

- Vyhodnocení ohroženosti krajských škol jako měkkého cíle;
- Tvorba bezpečnostních plánů a bezpečnostních procedur.

V 10 krajských školách, které byly Odborem školství ve spolupráci s Odborem bezpečnosti a krizového řízení a Krajským ředitelstvím policie Středočeského kraje vtipovány za rizikové, se mělo uskutečnit dle metodiky MV vyhodnocení ohroženosti měkkého cíle, a tím vzniknout dokument pro každou konkrétní školu s názvem „Vyhodnocení ohroženosti školy z pohledu školy jako jednoho z typů měkkého cíle“. Na základě tohoto dokumentu se následně pro školy měl být zpracován dle metodiky MV „Bezpečnostní plán měkkého cíle“ dokument „Bezpečnostní plán školy“.

Je nutné zmínit a pozitivně zhodnotit kvalitně zpracované požadavky na výstupy vyhodnocení:

- Konkrétní vymezení, co je ve škole potřeba z pohledu OMC chránit;

- Vymezení, od kterých osob hrozí případných útok (jednotlivec, skupin osob atd.) tzv. definice zdroje hrozeb;
- Přehled pravděpodobných způsobů útoku v závislosti na výčtu definovaných zdrojů hrozeb (napadení chladnou zbraní, napadení střelnou zbraní, žhářský útok, braní rukojmí a barikádová situace, napadení měkkého cíle davem, výbušnina v poštovní zásilce, jedovatá látka v poštovní zásilce, nastražení imitace výbušniny, falešné oznámení umístění výbušniny);
- Stanovení možného způsobu útoku dle místa útoku a stanovení možného způsobu útoku dle času útoku ve vztahu k výše definovaným způsobům útoku (varianty lokalizace útoku, varianty načasování útoku);
- Určení pravděpodobnosti výše definovaných způsobů útoku dle těchto kritérií: dostupnost prostředku potřebných pro provedení útoku, frekvence způsobu v útoku a složitosti provedení daného způsobu útoku;
- Určení dopadu jednotlivých výše vymezených způsobů útoku z těchto pohledů: dle dopadu na životy a zdraví, dopadu na objekt školy, finančního dopadu pro zřizovatele školy a dopadu na zaměstnance školy, žáky, rodiče, osoby blízké, komunitu, region atd.;
- stanovení celkové míry ohroženosti školy výše vymezenými způsoby útoku dle metodiky MV „Vyhodnocení ohroženosti měkkého cíle“;
- zhodnocení stávajících bezpečnostních a organizačních opatření školy;
- popis výše uvedených zjištění a doporučení pro zlepšení režimových opatření, fyzického a technického zabezpečení školy.

Také druhá aktivita, dokument „Bezpečnostní plán školy“ měl být zpracován v souladu s metodikou MV ČR „Bezpečnostní plán měkkého cíle“ a obsahovat zejména tyto informace:

- Charakteristika měkkého cíle;
- Základní údaje o škole (včetně počtu žáků, zaměstnanců atd.);
- Základní informace o objektu školy (popis objektu, specifika objektu, režim vstupu, mapa školy a jejího okolí, plánky školy atd.);
- Informace týkající se fyzické bezpečnosti (vrátný apod.);

- Procedury pro běžný režim objektu (např. autorizace vstupu, režim pohybu cizích osob v objektu atd.);
- Procedury pro bezpečnostní incident souvisejících s teroristickým nebo jiným závažným násilným útokem;
- Periodické školení zaměstnanců školy v rámci zvyšování bezpečnostního povědomí;
- Technická bezpečnostní opatření školy, jak z pohledu mechaniky, tak i elektronických prvků;
- Proces oznamování a evidence bezpečnostních incidentů;
- Zpracování zákrokové dokumentace/karty školy, a to pro potřeby složek IZS;
- Kontakt na subjekty, se kterými bude škola při teroristickém nebo jiným závažném násilném útoku spolupracovat (PČR, další složky IZS apod.).¹⁹

Předpokládaná a nepřekročitelná hodnota veřejné zakázky byla stanovena na základě § 16 a násl. zákona o veřejných zakázkách ve výši 950 413,- Kč bez DPH a to pro aktivitu 1 - Vyhodnocení ohroženosti krajských škol jako měkkého cíle u 10 krajských škol na území Středočeského kraje 413 223,- Kč bez DPH; a u aktivity 2 - Tvorba bezpečnostních plánů a bezpečnostních procedur u 10 krajských škol na území Středočeského kraje 537 190,- Kč bez DPH.

Hodnocení nabídek podle ekonomické výhodnosti mělo dvě dílčí kritéria:

1. Nabídková cena účastníka - dílčí váha 60 %;
2. Zkušenosti účastníka - dílčí váha 40 %.

U druhého kritéria je nutné se zastavit blíže. Podmínkou tohoto kritéria bylo předložení seznamu referenčních zakázek, jejichž předmětem je vyhodnocení ohroženosti krajských škol jako měkkého cíle a tvorby bezpečnostních plánů a bezpečnostních procedur a/nebo služeb obdobného charakteru, s hodnotou poskytnutého plnění minimálně 600 000,- Kč bez DPH za každou uvedenou referenční zakázku. Uvedené referenční zakázky musely být plněny (dokončeny) v posledních 3 letech přede dnem podáním nabídky.

¹⁹ https://zakazky.kr-stredocesky.cz/document_download_78243.html

Tato podmínka v podstatě omezovala množství účastníků na vítěze předcházejících veřejných zakázek v této oblasti.

Kvalifikační požadavky se nevymykaly normálu s jedinou výjimkou, neboť profesní způsobilost bylo možné doložit živnostenským oprávněním či licencí k předmětu podnikání v oboru: „Ostraha majetku a osob“, ale také k předmětu podnikání v oboru „Poskytování služeb v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci“!

Lhůta pro podání nabídek končila dne 13. května 2021, smlouva měla být podepsána neprodleně a ukončení projektu bylo plánované do konce listopadu 2021, což je podle mého názoru dostatečně dlouhá doba pro celkový počet 10ti škol.

5.5 Pozitiva a negativa veřejných zakázek

Výše uvedené veřejné zakázky jsou vzorkem, na kterém je možné zobecnit pozitiva a negativa veřejných zakázek, zaměřených na zvýšení bezpečnosti škol a školských zařízení.

Jednoznačným a nezpochybnitelným pozitivem je aktivita v této oblasti, spojená s vyčleněním finančních prostředků, určených ke zvýšení bezpečnosti.

Na základě Auditu národní bezpečnosti, aktualizovaném v roce 2016, Koncepce ochrany obyvatelstva 2020-2030 byly vytvořeny další dokumenty, věnující se přímo zvyšování bezpečnosti měkkých cílů, aplikovatelných na školy a školská zařízení: Základy ochrany měkkých cílů - metodika Ochrana měkkých cílů, Bezpečnostní plán měkkého cíle, Vyhodnocení ohroženosti měkkého cíle aneb co, kdy, kde a od koho vám hrozí - Terorismus a měkké cíle. Ty jsou v současné době používanou metodikou pro zpracování auditů škol a školských zařízení.

Použijeme-li české přísloví „lepší něco než nic“, toto pozitivum převyšuje dále zmíněná negativa. Ty bych rozdělil do několika skupin:

- a) Množství auditovaných objektů v jedné veřejné zakázce/Doba na zpracování bezpečnostního auditu;

- b) Cena bezpečnostního auditu;
- c) Kvalifikační požadavky.

Ad. a) Množství auditovaných objektů v jedné veřejné zakázce jde ruku v ruce s dobou na zpracování jednoho bezpečnostního auditu. Z hlediska finančního a také v rámci úspory času na vytvoření zadávací dokumentace jedné veřejné zakázky je samozřejmě výhodné spojit několik auditovaných objektů pod jednu veřejnou zakázku. Například výše zmínovaná veřejná zakázka ve Zlíně z roku 2019 obsahovala 44 škol a doba na zpracování čtyřiceti čtyř auditů byla kratší než 4 měsíce! V přepočtu to znamenalo necelé dva dny na jeden audit. I v případě několika zpracovatelských týmů vítěze veřejné zakázky by se jednalo o minimální časovou dotaci na jeden audit a proto se vkrádá otázka: „Je možné za tak krátkou dobu kvalitně zpracovat tak velké množství auditů?

S chybami se člověk učí, pravděpodobně z tohoto důvodu bylo v roce 2021 ve Středočeském kraji v jedné veřejné zakázce 10 škol a doba na zpracování činila přibližně 6 měsíců, což je podle mého názoru dostatečně dlouhá doba pro zpracování jak auditů, tak další dokumentace, stanovené v zadávací dokumentaci.

Ad. b) Cena bezpečnostního auditu je kapitolou sama o sobě. Prostředky, vyčleněné zadavatelem na zpracování jednoho auditu jsou různé a pohybují se od 16ti tisíc do 50ti tisíc korun na jeden audit jednoho zařízení, což je velmi velký rozdíl. Pochopitelná je snaha zadavatele postupovat s péčí rádného hospodáře, proto nejvyšší váhu v hodnocení nabídek má vždy cena.

Zabývám se bezpečnostními audity také, proto si umím představit časovou náročnost na zpracování jednoho auditu a také případných dalších dokumentů. Navíc se takovýto audit nedělá samostatně, ale v několikačlenném týmu. Prvotní projednání, seznámení s dokumentací a stávajícími procesy, detailní prohlídka objektu, penetrační test, samotné písemné zpracování auditu a dalších požadovaných dokumentů není otázkou dvou dnů. Pokud si uvědomíme cenu za hodinu práce kvalifikovaného bezpečnostního specialisty (auditora), nelze pochopit cenu 8 316,- Kč bez DPH za jeden audit, jako tomu bylo u veřejné zakázky v Pardubickém kraji. A opět vyvstává otázka: „Je možné za takovou cenu zpracovat kvalitní audit?“ Podle mého názoru by to nešlo v případě

jednotlivého auditu, ale v případě většího množství objektů, sdružených do jedné veřejné zakázky bude možné pomocí malého podvodu nakopírovat část textu (například analýzu) do všech zpracovávaných dokumentů. Potom zůstává na hodnotiteli, zda si toto uvědomí a akceptuje.

Ad. c) Posledním diskutabilním bodem u veřejných zakázek na bezpečnost škol a školských zařízení jakožto měkkých cílů jsou některé kvalifikační předpoklady. V každé zadávací dokumentaci jsou požadavky na zpracovatelský tým, většinou je uvedena nutnost doložit určité množství zpracovaných auditů. To je samo o sobě v pořádku, nedostatkem je právní rámec, který určuje kdo může a kdo nemůže být členem řešitelského týmu. V Národní soustavě kvalifikací je jednou z kvalifikací také Bezpečnostní konzultant (kód: 68-012-M). Pouze u této kvalifikace je jednou ze způsobilostí „Vypracování komplexního návrhu bezpečnosti objektu dle potřeb klienta“, konkrétněji „Bezpečnostní konzultant provádí nezávislé posouzení úrovně zajištění bezpečnosti aktiv, krizového řízení a ochrany kritické infrastruktury společnosti a může spolupracovat na návrzích a projektech v těchto oblastech.“²⁰. Logicky by tedy měla právo zpracovávat bezpečnostní audit pouze osoba s touto kvalifikací. Nicméně do dnešního dne neexistuje zákon o bezpečnostních činnostech a nikde není oficiálně stanoveno, jaké podmínky musí splňovat osoba, která bude audit vykonávat. Záleží jen na fantazii zadavatele. Je paradoxem, že bezpečnostní pracovník (strážný) musí dle přílohy č. 5 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon) ve znění pozdějších předpisů, prokázat svoji odbornou způsobilost pro výkon svého povolání buď osvědčením o složení zkoušky „Strážný“ nebo odpovídajícím vzděláním, ale osoba, provádějící mnohem odpovědnější činnost svoji odbornou způsobilost dokládat nemusí. Zde jsou výrazné mezery a nezbývá než doufat, že zákon o bezpečnostních činnostech bude brzy přijat a bude natolik kvalitní, aby upravoval i oblast managementu a speciálních činností.

²⁰ Bezpečnostní konzultant - Národní soustava kvalifikací. Národní soustava kvalifikací [online]. Copyright © [cit. 13.02.2022]. Dostupné z: https://www.narodnikvalifikace.cz/kvalifikace-1746-Bezpecnostni_konzultant

V zadávací dokumentaci na středočeské audity je ještě jedna zajímavá skutečnost v oblasti kvalifikačních předpokladů. A tou je podmínka předložení seznamu tří referenčních zakázek stejného charakteru (dokonce vypisovaných krajskými úřady) a to v minimální výši 600 000,- Kč bez DPH za každou zakázku. Tato skutečnost se na jednu stranu jeví jako pozitivum, neboť je požadován zhотовitel s velkými zkušenostmi, na druhou stranu je tato podmínka natolik limitující (kolik proběhlo veřejných zakázek v této oblasti s takovou cenou?), že neumožňuje účast dalším zájemcům mimo vítěze několika předchozích veřejných zakázek a nepřímo se jeví, jako by „byla ušitá“ na jednoho konkrétního zpracovatele. Což rozhodně v pořádku není.

Při své účasti na Konferenci BEZPEČNÁ ŠKOLA 2021, která se uskutečnila dne 21. září 2021 v Konferenčním centru CITY v Praze 4 – Na Pankráci jsem tuto otázku diskutoval s představiteli Odboru prevence kriminality Ministerstva vnitra ČR a byl jsem ujištěn, že jsou si vědomi nedostatků a v letošním roce se prostředky, vynakládané na zvýšení bezpečnosti škol a školských zařízení, budou vynakládat jiným způsobem.

6. VLASTNÍ NÁVRH NA ZKVALITNĚNÍ BEZPEČNOSTNÍHO AUDITU - DALŠÍ MOŽNOSTI ANALÝZY RIZIK

Jak je uvedeno ve čtvrté kapitole, součástí bezpečnostního auditu je analýza rizik přijatým standardem. Metodou, která je v současné době na základě metodik využívána, je Bodová metoda. Její zpracování a vyhodnocení nám poskytuje informace o velikosti toho kterého rizika.

To znamená nasměrování na rizika podle závažnosti, ale nedává návod, jak tato rizika snížit nebo eliminovat. Otázka tedy zní: Bylo by výhodné a praktické použít jinou metodu? Samostatně nebo v kombinaci s bodovou metodou?

K dispozici je mnoho metod analýzy rizik, např. HAZOP, ETA, FMEA, FTA, HRA, Check List, Safety Audit, What if Analysis, ale která je vhodná? Je třeba vybírat podle toho, co od metody očekáváme. Zatímco některé metody jsou

vhodné pro průmyslové havárie např. s únikem nebezpečných látok, jiné mají grafický výstup a neposkytují požadované informace. Z tohoto důvodu se nejvhodnějším doplňkem bodové analýzy jeví metoda What if Analysis, v překladu do českého jazyka „Co se stane když...“ Proč?

6.1 Metoda What if analysis

Tato velmi často užívaná metoda je založena na brainstormingu, kdy tým odborníků provádí identifikaci následků vybraných negativních událostí na základě kladení otázek typu: „Co se stane, když...“. Studie se provádí formou pracovních porad, všechny otázky jsou zapisovány a tím společně hledá odpovědi na formulované otázky, následky odchylek a doporučuje opatření. Metoda je přímo závislá na zkušenosti týmu, protože postrádá systematičnost. U větších procesů je lepší celý systém rozdělit na menší subsystémy, samostatné části provozu a ty hodnotit samostatně. Naproti tomu výhodou metody je nízká časová náročnost, možnost použití v kterémkoli okamžiku, navíc každý ze zúčastněných může položit vlastní otázku, na niž společně s ostatními hledají odpověď.

Pro posouzení současného stavu vybraného měkkého cíle je podle mého názoru analýza What if Analysis ideální, jelikož pomocí ní dokážeme odhalit slabá místa školy nebo školského zařízení, a navíc z odpovědí vyplynou doporučení, jak riziko snížit či eliminovat. Cílem je odhadnout následky vzniklé situace a navrhnout adekvátní bezpečnostní opatření. Metoda je navíc flexibilní a můžeme ji přizpůsobit pro daný účel.

6.2 Postup při metodě What if analysis

Jako u každého procesu, i při analýze je třeba dodržovat stanovený postup. V případě analýzy What if analysis se skládá ze tří základních kroků:

1. **Příprava** – příprava spočívá ve shromažďování všech dostupných podkladů. Jedná se zpravidla o popis procesu, výkresovou dokumentaci a provozní předpisy. Je nutné, aby podklady byly dostupné zejména pro

vlastní týmovou práci při studii. Jedná-li se o stávající zařízení, je vhodná fyzická prohlídka zařízení.

Je vhodné předběžně připravit některé otázky pro studii. Zdrojem otázek může být minulá studie nebo podobná studie.

2. **Porada** – vlastní porada začíná odborně fundovaným popisem a vysvětlením účelu daného procesu. Při popisu se tím seznámí se zajištěním bezpečnosti procesu, bezpečnostní výstrojí a postupy používanými pro zajištění bezpečnosti obsluhy.
3. **Formulování dotazů** – čas potřebný pro formulaci dotazů nelze předem vymezit. Doba trvání porady by neměla přesáhnou 4 hodiny, zejména pokud porada další den pokračuje. Není však vhodné ukončit poradu v okamžiku tvořivého přemýšlení. Pokud se jedná o větší proces, je vhodné ho rozdělit na menší části, které se prověrují postupně. Tím se lze vyhnout únavné formulaci velkého počtu otázek, které budou teprve někdy později posuzovány. Otázky mohou souviset s jakýmkoliv abnormálními podmínkami, nejen s poruchami komponent nebo odchylkami procesu. Všechny otázky se zapisují. V průběhu porady však může být vznesena jakákoli námitka týkající se bezpečnosti procesu a to i když není vyjádřena přímo. Otázky formulované postupně jednotlivými účastníky porady zasahují do různých odborných oblastí. Je proto vhodné dotazy roztrídit do několika tematických skupin, např. bezpečnost elektrického zařízení, zajištění před požárem nebo bezpečnost a ochrana zdraví obsluhy. Každé oblasti se může věnovat tým složený z jednoho nebo více odborníků. V případě, že je již takové nebo podobné zařízení někde provozováno, lze využít konzultací s pracovníky provozu.

6.3 Praktické příklady použití metody What if analysis

Následující příklady jsou ilustrativní, jejich výčet není definitivní. Tyto příklady je možné obměňovat, doplňovat, přizpůsobovat konkrétním podmínkám konkrétní školy:

1. Co se stane, když teroristický útok spáchá student školy?

Odpověď: tato událost by měla velmi závažný dopad, jelikož student velmi dobře zná prostředí školy a může se na útok dobře připravit. Na místa s vysokou koncentrací může umístit NVS nebo útok realizovat prostřednictvím palné zbraně.

Pravděpodobnost: možné.

Závažnost: velmi závažné.

Doporučení: škola by se měla aktivně zajímat o své studenty. Využít mimo jiné stávající fungující spolupráci mezi vedením školy a studenty prostřednictvím Studentského parlamentu s cílem preventivně vtipovat potenciální pachatele násilné trestné činnosti z řad studentů. V případě jakéhokoliv podezření kontaktovat blízké a snažit se dozvědět fakta o psychickém stavu studenta.

2. Co se stane, když se teroristé pokusí umístit NVS do prostor školy mimo provozní dobu?

Odpověď: mimo provozní dobu je škola zabezpečena poplachovým zabezpečovacím a tísňovým systémem, který by byl schopen nebezpečného pachatele odhalit. Možným způsobem, jak umístit NVS, by byl transport NVS prostřednictvím dronu na střechu, jednodušší by byl jeho umístění mimo vnitřní prostory školy u přístupové cesty.

Pravděpodobnost: možné.

Závažnost: výrazná.

Doporučení: zavedení fyzické ostrahy objektu, která by neustále kontrolovala situaci jak uvnitř, tak v externím prostoru objektu. Rovněž je důležité zkvalitnění obvodové ochrany, která by zamezila přístupu nebezpečných pachatelů, a případný pokus o průnik by byl zjištěn již v počátečním stádiu.

3. Co se stane, když se nebezpečný pachatel pokusí proniknout do objektu v době výuky?

Odpověď: útok v provozní době je velmi pravděpodobný, jelikož se ve škole nachází mnoho studentů a pracovníků školy. Může dojít k velkým ztrátám na životech. Útočníci si mohou vybrat jeden ze tří vchodů do komplexu. Dva nouzové východy by ovšem bylo nutné překonat násilím (rozbitím skleněné

výplně dveří), hlavní vstup, také prosklený, je vybaven videokomunikátorem, což vstup znesnadňuje. Následky se budou lišit v závislosti na charakteru útoku a počtu útočníků.

Pravděpodobnost: téměř jisté.

Závažnost: velmi výrazná

Doporučení: zabezpečení skleněných ploch vhodnou fólií, zabraňující snadnému rozbití skleněné výplně dveří. Zavedení průchozích rámových detektorů kovů s obsluhou. Zavedení fyzické ostrahy, která bude neustále dohlížet na bezpečnost osob ve škole.

4. Co se stane, když se nebezpečný pachatel pokusí proniknout do školy společně se studenty?

Odpověď: mohlo by se jednat o nejjednodušší způsob vniknutí bez použití násilí. Následky by se lišily podle úmyslu pachatele.

Pravděpodobnost: možné.

Závažnost: výrazná.

Doporučení: zamezit jednoduchému přístupu nebezpečných pachatelů pomocí bezpečnostního dohledu v době hromadného příchodu žáků do školy s dále v době obědu. Prostor v okolí školy by měl být střežen rovněž fyzickou ostrahou.

5. Co se stane, když teroristé pro vstup do budovy využijí oken v přízemí?

Odpověď: tato situace je velmi reálná, jelikož rozbití skla například v oblasti učeben umožní nebezpečným pachatelům jednoduše vniknout na místo s vysokou koncentrací osob. Zároveň při tříštění skla může docházet k poranění studentů.

Pravděpodobnost: téměř jisté.

Závažnost: velmi vážná.

Doporučení: zabezpečení skleněných ploch vhodnou fólií, zabraňující snadnému rozbití skleněné výplně oken. Zamezení přístupu k objektu prostřednictvím obvodové ochrany a dalších bezpečnostních opatření.

6. Co se stane, když škola nebude chráněna dobře vycvičenou a připravenou fyzickou ostrahou?

Odpověď: v současné době představuje fyzickou ostrahu jeden z pedagogů, který dohlíží na dění ve škole a na osoby vstupující do objektu. Tato osoba

bohužel nedokáže zabránit útoku, jelikož na to není vybavena ani vycvičena. Absence fyzické ostrahy, která by dokázala eliminovat útočníky, je podle mého názoru nepřípustná.

Pravděpodobnost: jisté.

Závažnost: velmi vážná.

Doporučení: implementovat dobře vycvičenou a připravenou fyzickou ostrahu objektu.

7. Co se stane, když se ze vstupní haly začne ozývat opakovaná střelba ze střelných zbraní?

Odpověď: studenti a pracovníci školy nejprve nebudou vědět, co se děje. Osoba u vstupu byla zastřelená, tudíž nemohla přivolat soukromou bezpečnostní službu ani ostatní bezpečnostní složky. Po zjištění, že se v hale nacházejí střelci, nastane panika a chaos. Nikdo nebude vědět, jakým způsobem postupovat, jelikož na tyto situace nejsou studenti ani zaměstnanci školy patřičně připraveni. Pravděpodobně bude zraněno a usmrcto mnoho lidí.

Pravděpodobnost: možné.

Závažnost: velmi vážná.

Doporučení: případný pokus o vniknutí detekovat v co nejkratším časovém intervalu. Co nejrychleji přivolat Policii České republiky a informovat ji o vznikající situaci. Pokud se teroristům podaří vstoupit do objektu, okamžitě musí být spuštěn protiteroristický poplach. Studenti a zaměstnanci školy budou postupovat podle protiteroristického plánu. Musí být pověřeny osoby, které budou schopny vyhodnotit situaci.

8. Co se stane, když do prostoru školy bude umístěn NVS?

Odpověď: může dojít k nálezu NVS zaměstnancem školy nebo studentem. V tomto případě je nutné co nejrychleji evakuovat školu a nahlásit nález NVS příslušným složkám. IZS bude postupovat dle typové činnosti složek IZS při společném zásahu s názvem Hrozba použití NVS nebo nález NVS, podezřelého předmětu, munice, výbušnin a výbušných předmětů. Další možností je, že dojde k výbuchu NVS.

Pravděpodobnost: možné.

Závažnost: velmi vážná.

Doporučení: zvyšovat povědomí studentů a pracovníků školy o možnostech teroristického útoku. Studenti a pracovníci školy by měli věnovat pozornost svému okolí a měli by vědět, jak postupovat při nálezu NVS. Měli by také vědět, jak NVS vypadá a jaké jsou jeho charakteristické vlastnosti. Mnoho nástražných výbušných systémů vypadá na první pohled nevinně a jen díky všímavému jedinci se je podaří pomocí pyrotechniků zlikvidovat.

9. Co se stane, když dojde k výbuchu NVS?

Odpověď: bez ohledu na umístění NVS vypukne panika, přítomné osoby, nezasažené výbuchem, se budou snažit bezhlavě opustit prostor, což může vést k dalším poraněním, případně ztrátám na životech. Následky budou rovněž odvozeny od počtu lidí, kteří jsou vystavení výbuchu NVS.

Pravděpodobnost: možné.

Závažnost: velmi vážná.

Doporučení: zavést účinná bezpečnostní opatření, která minimalizují možnost vniknutí nebezpečných pachatelů. Periodicky školit učitele, zaměstnance i studenty, jak se chovat v krizových situacích.

10. Co se stane, když žhář způsobí požár?

Odpověď: Detektory kouře tento problém zaznamenají, okamžitě se spustí požární poplach. Jsou zalarmovány jednotky HZS. Zaměstnanci se snaží oheň uhasit hasicími přístroji. Postupuje se podle požárního evakuačního plánu. Požární poplach může spustit i student nebo zaměstnanec školy tlačítkovým hlásičem požáru. IZS koordinovaným postupem provádí záchranné a likvidační práce.

Pravděpodobnost: téměř jisté.

Závažnost: velmi vážná.

Doporučení: aktivně se na situace takového charakteru připravovat. Provádět pravidelná cvičení s jednotkami IZS.

11. Co se stane, když výbuch NVS způsobí demolici celého objektu?

Odpověď: dojde k vysokým škodám na majetku a v době výuky také ke ztrátě mnoha lidských životů.

Pravděpodobnost: možné.

Závažnost: velmi vážná.

Doporučení: zpřísnit režim přístupu cizích osob do školy, informovat učitele, zaměstnance i studenty aby hlásili vedení školy nález podezřelého předmětu.

12. Co se stane, když teroristé zajmou rukojmí a budou mít určité požadavky?

Odpověď: motivace teroristů k tomu, aby vzali rukojmí, může být různá. Většinou se jedná o propuštění strategických osob, které jsou vězněny, nebo požadují velký finanční obnos pro financování svých aktivit. Policejní vyjednavači budou s teroristy vyjednávat s cílem zachránit co nejvyšší počet lidí.

Pravděpodobnost: možné.

Závažnost: velmi vážná.

Doporučení: Periodicky školit učitele, zaměstnance i studenty, jak se chovat v krizových situacích.

13. Co se stane, když teroristé spustí záměrně požární poplach?

Odpověď: nastane evakuace podle požárního evakuačního plánu. Teroristé využijí situace, jelikož studenti a pracovníci školy se začnou hromadit, což jim výrazným způsobem ušetří práci. Případy z minulosti ukazují, že je to jedna z taktik nebezpečných pachatelů při útoku na školy. Následky mohou být děsivé.

Pravděpodobnost: možné.

Závažnost: velmi vážná.

Doporučení: tlačítkové hlásiče požáru zaměnit za klávesnici, na které student nebo zaměstnanec musí zadat číselný kód. Existovaly by dva typy kódů, jeden pro vyvolání požárního poplachu a druhý pro vyvolání protiteroristického poplachu. Kódy pro vyvolání obou poplachů by museli znát všichni zaměstnanci školy i studenti. Tento způsob ochrany by byl efektivní pouze v případě, kdy útočník nebude student ani zaměstnanec školy.

14. Co se stane, když se soukromá bezpečnostní služba pokusí eliminovat teroristy?

Odpověď: v současné době na takovou akci není bezpečnostní služba připravena. Tudíž s největší pravděpodobností dojde k usmrcení pracovníků bezpečnostní služby.

Pravděpodobnost: možné.

Závažnost: výrazná.

Doporučení: připravovat soukromou bezpečnostní službu na útoky nebezpečných pachatelů. Včasný zásah dobře vycvičené fyzické ostrahy může znamenat záchrannu mnoha životů.

15. Co se stane, když na místo zásahu dorazí Policie České republiky a nebude schopna eliminovat útočníky tak, jak tomu bylo při zásahu v Uherském Brodě?

Odpověď: útočníci mohou připravit o život velké množství studentů a pracovníků školy.

Pravděpodobnost: možné.

Závažnost: velmi vážná.

Doporučení: aktivně pracovat na zlepšení výcviku policistů. Podle mého názoru by účinný zásah podpořilo také lepší vybavení policistů (například brokovnice CZ-USA 712 UTILITY).

16. Co se stane, se jeden z rodičů pokusí unést své dítě proti vůli druhého rodiče?

Odpověď: Je málo pravděpodobné, že by došlo k násilí na dětech nebo personálu školy. Jedná se o vztahovou otázku mezi rodiči, kde dítě je rukojmím jejich sporu.

Pravděpodobnost: možné.

Závažnost: mírná.

Doporučení: ze strany vyučujících sledovat chování dětí, všímat si jejich nálad nebo poznámek o problémech doma. Stejně tak při schůzkách s rodiči věnovat pozornost vzájemnému chování při návštěvě obou rodičů apod. Případné podezření nebo podezřelé chování preventivně sdělit pracovníkům Odboru sociálně-právní ochrany dětí.

17. Co se stane, když zaměstnanci školy a studenti nebudou vědět, jakým způsobem postupovat při útoku?

Odpověď: může dojít k vyvolání chaosu a ke zvýšení počtu mrtvých a zraněných.

Pravděpodobnost: téměř jisté.

Závažnost: velmi vážná.

Doporučení: každoročně realizovat den bezpečnosti. Zahrnout do učebních osnov postupy v případě útoku nebezpečných pachatelů. Zpracovat protiteroristický plán, podle něhož by se postupovalo při případném útoku.

18. Co se stane, když zaměstnanci a studenti se pokusí eliminovat nebezpečné pachatele vlastními silami?

Odpověď: většina studentů ani pracovníků školy není na eliminaci nebezpečných pachatelů vycvičena. S největší pravděpodobností by došlo k zabití osob, které by kladly odpor nebo neuposlechly příkazy útočníků. Kdyby se studenti pokusili neprofesionálním způsobem eliminovat útočníky, velmi pravděpodobně by došlo k eskalaci násilí.

Pravděpodobnost: možné.

Závažnost: velmi vážná.

Doporučení: zahrnout boj proti nebezpečným pachatelům do učebních osnov. Výborným způsobem, jak bojovat s nebezpečnými pachateli je např. Krav Maga. Periodicky školit učitele, zaměstnance i studenty, jak se chovat v krizových situacích.

19. Co se stane, když teroristé použijí při útoku na fakultu sarin?

Odpověď: sarin je velice nebezpečná nervově paralytická chemická bojová chemická látka. Když se vysloví slovo sarin, většina lidí si vzpomene na útok sarinem v tokijském metru náboženskou sektou Óm šinrikjó. Může dojít k velkému počtu zraněných a mrtvých.

Pravděpodobnost: možné.

Závažnost: velmi vážná.

Doporučení: každoročně provést protiteroristické cvičení s jednotkami IZS. Zavedení ochranných masek s ochranným filtrem MOF – 6. V případě, že došlo k zasažení člověka nervově-paralytickými látkami, je nutné v co nejkratším časovém intervalu vstříknout do svalu na přední straně stehna antidotum (protijed).

20. Co se stane, když škola nebude dostatečně připravena na krizové situace?

Odpověď: připravenost na mimořádné události a krizové situace je velmi důležitá, jelikož je velmi důležité vědět, jak se při vniku takovýchto situací chovat a co bude probíhat.

Pravděpodobnost: možné.

Závažnost: velmi vážná.

Doporučení: zpracovat plán krizové připravenosti. Aktivně se věnovat problematice terorismu, jelikož prevence je velmi důležitá.

What-if analýza může odhalit poměrně závažné nedostatky v zabezpečení vybraného měkkého cíle jak proti teroristickému útoku, tak proti dalším potenciálním pachatelům. Nebezpečný pachatel může bez problému v provozní době vstoupit do objektu a realizovat teroristický čin, když škola nemá požadovanou úroveň obvodové ochrany. Problémem může být, pokud škola nedisponuje systémem kontroly vstupu do objektu. Mnoho prosklených konstrukčních částí budovy zvyšuje zranitelnost osob v objektu, zejména jako nevhodné vidíme prosklené části budovy v oblasti učeben.

Učebny bývají někdy soustředěny na jedno místo, což by v případě výbuchu NVS znamenalo smrt mnoha lidí. Fyzická ostraha objektu nedokáže v případě útoku eliminovat nebezpečné pachatele. Na internetu nalezneme mnoho informací, které podstatně zjednoduší naplánování teroristického útoku. Zejména se jedná o počet studentů a pracovníků školy a virtuální prohlídka školy. What-if analýza obsahuje doporučení, jejichž úkolem je ochránit studenty a pracovníky školy proti teroristickému útoku. Tyto kroky podstatně zredukují měkkost tohoto cíle.

7. ZÁVĚR

Audit národní bezpečnosti, aktualizovaný v roce 2016 zmiňuje měkké cíle jako jednu z ohrožených skupin²¹, v kapitole 4.3 Koncepce ochrany obyvatelstva

²¹ Audit národní bezpečnosti, kapitola Terorismus, odst. 2b)

2020-2030 je uvedeno: „Speciální kategorie ohrožení představují tzv. „měkké cíle“ (soft targets), které ve svých prostorech sdružují velké množství potenciálně ohroženého obyvatelstva (stadiony, obchodní centra, nádraží atp.). Orgány státní správy nedisponují dostatečným oprávněním komunikovat a dále metodicky řídit provozovatele těchto zařízení, aby byli povinni zajistit nezbytná opatření a úkoly ve vazbě na ochranu obyvatelstva. Řešením je vytvoření ekvivalentu státního požárního dozoru (popřípadě jeho rozšíření) na problematiku plnění úkolů ochrany obyvatelstva. Takovéto objekty je nutné zařadit do kategorie objektů dotčených požadavky ochrany obyvatelstva.

Ochrana soft targets musí jít ovšem za hranici koncepce ochrany obyvatelstva; je nutné se zaměřit na nastavení preventivních opatření před pácháním trestné činnosti a na vytvoření spolehlivého systému, který nastaví komplexní řešení celé problematiky soft targets také v oblasti vnitřní bezpečnosti. Tento systém bude konstituován v širokém rámci, vyžadujícím spolupráci napříč celou státní správou při důsledném respektování gescí stanových právními předpisy.“²²

Na těchto základech byly vytvořeny další dokumenty, věnující se přímo zvyšování bezpečnosti měkkých cílů, aplikovatelných na školy a školská zařízení: Základy ochrany měkkých cílů - metodika Ochrana měkkých cílů, Bezpečnostní plán měkkého cíle, Vyhodnocení ohroženosti měkkého cíle aneb co, kdy, kde a od koho vám hrozí - Terorismus a měkké cíle.

Závěrem je možné konstatovat, že stát i školy si uvědomují nutnost zvýšení bezpečnosti žáků, studentů i pracovníků ve školách a školských zařízeních. Byly vyčleněny finanční prostředky, probíhají bezpečnostní audity i cvičení. Ne vše, jak bylo uvedeno výše, probíhá ideálně, ale věřím, že se situace zlepší, audity budou provádět skuteční odborníci na základě kvalitní metodiky a především je nutné „neusnout na vavřínech“, neboť bezpečnost a zejména prevence je nepřetržitý, nikdy nekončící proces.

²² Koncepce ochrany obyvatelstva 2020-2030, kap. 4.3

8. POUŽITÁ LITERATURA

Monografie:

BERNATÍK, Aleš. Prevence závažných havárií I. 1. vyd. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2006. ISBN 80-866-3489-2.

BRABEC, F. aj. Bezpečnost pro firmu, úřad, občana. Praha: Nakladatelství Public History, 2001. 400 s., ISBN 80-86445-04-06

BRABEC, F. a kol. Hlídací služby. EUROUNION, spol. s r. o., Praha: 1995, 259 s. ISBN 80-85858-12-6

DUNLAP, E. Scott, ed. The comprehensive handbook of school safety. London: CRC Press, ©2013. xviii, 435 s. ISBN 978-1-4398-7407-3. Částečně volně dostupné prostřednictvím Google Knihy: https://books.google.cz/books?id=33r_LlyZ47AC&printsec=frontcover&hl=cs&source=gbs_ViewAPI&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false

KAMENÍK, J. a kol. Komerční bezpečnost. Soukromá bezpečnostní činnost detektivních kanceláří a bezpečnostních agentur. 1. Vyd. Praha: ASPI, a.s., 2007, 340 s., ISBN 978-80-7357-309-6

KONÍČEK, T. a kol. Operátor městských kamerových systémů. Praha: ARDEX PUBLISHING s.r.o., 2005, 131 s., ISBN 80-86795-18-7

PATÁK, J. a kol. Zabezpečovací systémy Situační prevence kriminality. Praha: Armex Praha, s.r.o., 2000, 117 s., ISBN 80-86244-13-X

RICHTER, Rostislav. Slovník pojmu krizového řízení. Praha: Ministerstvo vnitra, Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2018. ISBN 978-80-87544-91-4.

TRUMP Kenneth S. Proactive School Security and Emergency Preparedness Planning. CORWIN PRESS Inc. – USA, 2011, 305s., ISBN-13: 978-1-4129-7431-8,

TRUMP Kenneth S. Practical School Security: Basic Guidelines for Safe and Secure Schools, CORWIN PRESS Inc. – USA, 1998, 114s., ISBN: 0-8039-6353-X

Časopisecké články:

IRWIN, V., WANG, K., CUI, J., ZHANG, J., and THOMPSON, A. (2021). Report on Indicators of School Crime and Safety: 2020 (NCES 2021-092/NCJ 300772). National Center for Education Statistics, U.S. Department of Education, and Bureau of Justice Statistics, Office of Justice Programs, U.S. Department of Justice. Washington, DC. Retrieved [date] from <https://nces.ed.gov/pubsearch/pubsinfo.asp?pubid=2021092>.

KOVAŘÍKOVÁ, Miroslava. Prevence ozbrojených útoků na školách jako součást didaktiky mimořádných situací = Prevention of armed attacks at schools as a part of emergency situations didactics. Lifelong learning = Celoživotní vzdělávání. 2015, 5(3), s. 95-112. ISSN 1804-526X. Dostupné také z: <https://doi.org/10.11118/lifele2015050395>.

Tennessee Department of Education. Safety First: A Review of Security and Preparedness in Tennessee Schools. Tennessee: November, 2018. Dostupné také z: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED594463.pdf>.

Útočník z příbramské školy měl mít seznam obětí. Rosalota, s.r.o. [cit. 06.02.2022]. Dostupné z: https://www.pribram.cz/clanek/utocnik-z-pribramske-zakladky-mel-mit-seznam-obeti-nedovolime-aby-nase-detи-chodily-do-skoly-se-strachem-rekl-starosta/19883/?utm_medium=sekce-z-internetu&utm_source=www.seznam.cz#dop_ab_variant=0&dop_source_zone_

name=hpfeed.sznhp.box&dop_req_id=Heu9Di6KZrN-
202106111807&dop_id=12165740

Zákonná úprava a interní akty řízení:

Audit národní bezpečnosti. Vláda ČR. Úvodní stránka. Vláda ČR [online]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/audit-narodni-bezpecnosti-151410/>

Bezpečnostní plán měkkého cíle - Ministerstvo vnitra České republiky. Úvodní strana - Ministerstvo vnitra České republiky [online]. Copyright © 2020 Ministerstvo vnitra České republiky, všechna práva vyhrazena [cit. 12.10.2021]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/ochrana-mekkych-cilu.aspx>

Česká technická norma ČSN 73 4400: Prevence kriminality – řízení bezpečnosti při plánování, realizaci a užívání škol a školských zařízení. Praha: Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví, 2016, 44 s.

Česká technická norma ČSN EN 31010: Management rizik – Techniky posuzování rizik. Praha: Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví, 2011, 80 s.

Koncepce ochrany obyvatelstva 2020-2030 | Úvodní stránka | Vláda ČR [online]. Copyright © [cit. 12.02.2022]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/Koncepce-ochranyobyvatelstva-2020-2030_1_.pdf

Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2025 s výhledem do roku 2030 | Databáze strategií - portál pro strategické řízení. Databáze Strategií - home | Databáze strategií - portál pro strategické řízení [online]. Copyright © [cit. 05.03.2022]. Dostupné z: <https://www.databaze-strategi.cz/>

strategie.cz/cz/mv/strategie/koncepce-ochrany-obyvatelstva-do-roku-2025-s-vyhledem-do-roku-2030?typ=struktura

Metodické doporučení k bezpečnosti dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních – Minimální standard bezpečnosti [cit. 10.10.2021]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/minimalni-standard-bezpecnosti-a-vyhlaseni-neinvesticniho?highlightWords=Minim%C3%A1ln%C3%AD+standard+bezpe%C4%8Dnost>

Zákon č. 561/2004 Sb. Školský zákon. Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 20.02.2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-561#cast1>

Terminologický slovník - krizové řízení a plánování obrany státu - Ministerstvo vnitra České republiky. Úvodní strana - Ministerstvo vnitra České republiky [online]. Copyright © 2021 Ministerstvo vnitra České republiky, všechna práva vyhrazena [cit. 13.02.2022]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/terminologicky-slovnik-krizove-rizeni-a-planovani-obrany-statu.aspx>.

Vyhodnocení ohroženosti měkkého cíle aneb co, kdy, kde a od koho vám hrozí - Terorismus a měkké cíle. Úvodní strana - Ministerstvo vnitra České republiky [online]. Copyright © 2020 Ministerstvo vnitra České republiky. Všechna práva vyhrazena. [cit. 12.10.2021]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/cthh/clanek/vyhodnoceni-ohrozenosti-mekkeho-cile-aneb-co-kdy-kde-a-od-koho-vam-hrozi.aspx>

Základy ochrany měkkých cílů - metodika Ochrana měkkých cílů, Soft Targets Protection Institute, z.ú. (STPI), Praha, 2016. Úvodní strana - Ministerstvo vnitra České republiky [online]. Copyright © 2020 Ministerstvo vnitra České republiky,

všechna práva vyhrazena [cit. 10.10.2021]. Dostupné z:
<https://www.mvcr.cz/clanek/ochrana-mekkych-cilu.aspx>

Webové stránky a elektronické zdroje:

Bezpečnostní konzultant - Národní soustava kvalifikací. Národní soustava kvalifikací [online]. Copyright © [cit. 13.02.2022]. Dostupné z:
https://www.narodnikvalifikace.cz/kvalifikace-1746-Bezpecnostni_konzultant

Dokumentace - E-ZAK Středočeský kraj. Přehled - E-ZAK Středočeský kraj [online]. Copyright © Středočeský kraj [cit. 11.02.2022]. Dostupné z:
https://zakazky.kr-stredocesky.cz/document_download_78243.html

JAVORSKÁ, Eva. Nácvik Policie ČR ve škole se vydařil na výbornou [online]. In: . 26.11.2021 [cit. 2022-02-20]. Dostupné z: <https://m.praha16.eu/Nacvik-Policie- CR-ve-skole-se-vydaril-na-vybornou.html>

OFICIÁLNÍ STRÁNKY MĚSTA ZLÍNA [online]. Copyright © [cit. 20.02.2022]. Dostupné z: <https://www.zlin.eu/clanky/dokumenty/7691/71khujd2asvn-13--rmz-24-6-2019.pdf>

PAVLÍČEK, Luboš. Žena obviněná z vraždy ve žďárské škole byla nepříčetná [online]. In: . 2.3.2015 [cit. 2022-02-20]. Dostupné z:
<https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/1507802-zena-obvinena-z-vrazdy-ve-zdarske-skole-byla-nepricetna>

Žena byla obviněna z vraždy a braní rukojmích - Policie České republiky. Úvodní strana - Policie České republiky [online]. Copyright © 2021 Policie ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 06.02.2022]. Dostupné z:
<https://www.policie.cz/clanek/zena-byla-obvinena-z-z-vrazdy-a-brani-rukojmich.aspx>

Ostatní:

9. SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Vlastní bezpečnostní audit školy

BEZPEČNOSTNÍ AUDIT

**TRIVIS - Střední škola veřejnoprávní a
Vyšší odborná škola bezpečnosti
silniční dopravy Jihlava, s.r.o.
Brněnská 2386/68, 586 01 Jihlava**

Zpracovatel:

WAKENHAT s.r.o.

IČ: 271 23 197
Sazecká 560/8
108 00 Praha 10 - Malešice

Praha, březen 2020

BEZPEČNOSTNÍ AUDIT
**TRIVIS - Střední škola veřejnoprávní a Vyšší odborná škola
bezpečnosti silniční dopravy Jihlava, s.r.o.**
Brněnská 2386/68, 586 01 Jihlava

Zaměřený na ochranu měkkého cíle proti násilným útokům

S cílem:

- zhodnocení stávající úrovně bezpečnosti;
- vytipování a ohodnocení rizik a rizikových míst;
- doporučení ke snížení bezpečnostních rizik a zvýšení bezpečnostních standardů ochrany objektu.

OBSAH

1. ÚVOD.....	65
1.1 Důvod zpracování dokumentu	65
2. ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ŠKOLE	66
2.1 Charakter školy.....	66
2.2 Organizační struktura školy	66
2.3 Otevírací doba školy	66
2.4 Režim vstupu do objektu školy	67
3. STRUČNÁ CHARAKTERISTIKA OBJEKTU A JEHO BEZPEČNOSTNÍCH STANDARDŮ.....	68
3.1 Stručná charakteristika objektu.....	68
3.2 Charakteristika perimetru.....	68
3.3 Charakteristika vnitřních prostor a objektů.....	69
3.4 Organizační a režimová opatření k zajištění ochrany objektu.....	69
3.5 Zabezpečení ochrany objektu fyzickou ostrahou	71
3.6 Zabezpečení objektu mechanickými prvky ochrany	72
3.7 Zabezpečení objektu technickými prvky ochrany	73
3.7.1 CCTV	73
3.7.2 Elektrická požární signalizace - EPS.....	74
3.7.3 Poplachový, zabezpečovací a tísňový systém – PZTS	74
4. CHARAKTERISTIKA A ANALÝZA BEZPEČNOSTNÍCH RIZIK	75
4.1 Základní bezpečnostní rizika, předpoklad možných rizik	76
4.1.1 Napadení chladnou zbraní	76
4.1.2 Napadení střelnou zbraní.....	76
4.1.3 Žhářství	77
4.1.4 Výhrůžky a hrozby, zejména výhrůžka bombovým útokem.....	77

4.1.5 Útok s použitím výbušniny	77
4.1.6 Braní rukojmí a barikádová situace	78
4.1.7 Další možná rizika	78
4.2 Některá riziková místa, činnosti a okolnosti zvyšující rizika	78
4.3 Analýza rizik	79
4.3.1 Určení pravděpodobnosti daného způsobu útoku	79
4.3.2 Určení dopadu daného způsobu útoku	81
4.3.3 Výsledek analýzy	84
5. DOPORUČENÍ KE SNÍŽENÍ BEZPEČNOSTNÍCH RIZIK	85
5.1 Doporučení organizačních a režimových opatření	85
5.2 Doporučení opatření fyzické ostrahy	86
5.3 Doporučení opatření mechanického zabezpečení	86
5.4 Doporučení technických opatření	87
6. ZÁVĚR	88

1. ÚVOD

1.1 Důvod zpracování dokumentu

Důvodem zpracování tohoto dokumentu byl požadavek společnosti **TRIVIS - Střední škola veřejnoprávní a Vyšší odborná škola bezpečnosti silniční dopravy Jihlava, s.r.o.** (dále jen TRIVIS Jihlava nebo zadavatel). Bylo dohodnuto, že specialisté v oblasti bezpečnostního projektování společnosti WAKENHAT s.r.o. (dále jen WAKENHAT) provedou bezpečnostní průzkum objektu TRIVIS Jihlava, na adrese Brněnská 2386/68, 586 01 Jihlava, a na jeho základě vypracují ohodnocení bezpečnostních rizik, rizikových míst, prostor a činností. Dále ohodnotí stávající bezpečnostní standardy a předloží rámcové návrhy na zvýšení bezpečnostních standardů v oblastech:

- organizačně režimových opatření k zajištění ochrany objektu;
- zabezpečení objektu fyzickou ostrahou;
- zabezpečení objektu mechanickými prvky ochrany;
- zabezpečení objektu technickými prvky ochrany.

Dne 5. listopadu 2019 se uskutečnil penetrační test a bezpečnostní průzkum objektu, kterého se za WAKENHAT zúčastnili PhDr. Hendrich Breuer, Bc. Jiří Ptáček, Kateřina Baumgartnerová, Zdeněk Kuchař a Milan Švanda, a který se stal podkladem pro zpracování obsahové stránky tohoto dokumentu. Na tomto jednání byl dohodnut rámcový obsah zpracovaného dokumentu a předběžný termín jeho předání.

Audit byl realizován po dohodě s ředitelem školy panem Ing. Dušanem Hasoněm a za jeho účasti. Byla posouzena základní dokumentace školy, která se týká jak chodu školy, tak i jejího bezpečnostního zajištění v souladu se současnou legislativou ČR, týkající se škol a školských zařízení (zejména s Metodickým pokynem MŠMT, čj. 37014/2005-25, jakož i s Metodickým doporučením k bezpečnosti dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních – Minimální standard bezpečnosti Č j.: MSMT-1981/2015-1 i s technickou normou ČSN 73 4400 „Prevence kriminality – řízení bezpečnosti při plánování, realizaci a užívání

škol a školských zařízení“. Po prostudování předložených základních dokumentů školy lze konstatovat, že předložené dokumenty aplikují výše uvedené normy. V průběhu bezpečnostního auditu na místě byly zaznamenány některé nedostatky, na které bylo vedené školy upozorněno a také jsou obsahem daného auditu.

Audit se zabýval posouzením na místě použitím základních bezpečnostních prvků – jak pasivních, tak i aktivních a současně byla předložena některá doporučení pro odstranění nedostatků, případně zvýšení zabezpečení školy.

2. ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ŠKOLE

2.1 Charakter školy

Jedná se o soukromou střední a vyšší odbornou školu se zaměřením na veřejnoprávní ochranu. Tato soukromá střední škola působí v Jihlavě od roku 2007. Škola poskytuje úplné střední vzdělání ukončené maturitní zkouškou. Hlavním oborem je bezpečnostní právní činnost. Výuka je zaměřena na žáky s ukončenou povinnou školní docházkou – jedná se o čtyřletý denní studijní program veřejnoprávní ochrana; a současně je na škole nabízen tříletý dálkový studijní program veřejnoprávní ochrana jako nástavbové vzdělávání pro absolventy tříletých oborů SOU.

2.2 Organizační struktura školy

Za školu jednají 2 jednatelé, každý samostatně. Školu řídí ředitel, který má svého zástupce pro SŠ a současně je i kariérovým poradcem pro SŠ a dále zástupce pro VOŠ. Na škole působí jednotliví pedagogičtí pracovníci, vyučující předměty dle programu školy (celkem 29). V pedagogickém sboru jsou i specialisté, kteří jsou i jako kariérový poradce pro VOŠ a školní metodik prevence patologických jevů, dále výchovný poradce. Ve škole jsou také administrativní pracovníci (3) a školník a uklízečky.

2.3 Otevírací doba školy

- základní doba pro vstup žáků (studentů): 6:30 – 18:00,

- pedagogů 8:00 - 22:00
- vedení školy 24 hod.
- v přízemí se nachází tělocvična (doba otevření do cca 22:00), která je oddělena samostatným vchodem (uzavírá jej prostřednictvím kódování uklízečka)

2.4 Režim vstupu do objektu školy

Škola vydala směrnici „Standard bezpečnost školy, školních zařízení a areálu školy“, v níž jsou popsány základní prostorová a organizačno-technická opatření pro vstup do budovy. V průběhu auditu byla jednotlivá opatření představena i v praktickém provozu. Tato opatření odpovídala „Směrnici“.

Vstup s autorizací:

Škola dále vydává čipy pro žáky (studenty), pro pedagogický sbor a pro vedení školy. Tyto čipy mají odpovídající kódování a možnosti vstupu do budovy, které je časově omezeno dle skupiny (studenti 6:30 – 18:00, pedagogové obvykle 8:00 – 22:00 a vedení má vstup 24 hodin/7dní).

Vstup bez autorizace:

Do budovy mají přístup osoby, které se ohlásí prostřednictvím komunikačního systému na vstupu do školy. Případně prostřednictvím předcházejícího dojednání schůzky. Rodiče mají přístup bez autorizace, avšak ve smluvených termínech. V tomto ohledu do budovy školy nemá přístup „neautorizovaná“ osoba. Do školy tak nemá přístup osoba, která by nebyla prověřená.

3. STRUČNÁ CHARAKTERISTIKA OBJEKTU A JEHO BEZPEČNOSTNÍCH STANDARDŮ

3.1 Stručná charakteristika objektu

Objekt TRIVIS Jihlava je vícepodlažní administrativní budova. Nachází se v Jihlavě, na ulici Brněnská, č.p. 2386/68. Základní kontakty: tel. 567 215 764, e-mail: jihlava@trivis.cz

V objektu se od roku 2007 nachází soukromé vzdělávací zařízení. V zadní, stavebně oddělené části, se nachází několik bytů a kotelna, jež nebyly předmětem auditu. Objekt je součástí volně přístupného areálu, v němž sídlí několik externích firem (nájemců), které zde mají pronajaty kancelářské a obchodní prostory. Kapacita objektu je cca 420 osob, z nichž cca 35 jsou kmenoví zaměstnanci zadavatele a cca 350 jsou studenti.

Jedná se o čtyřpodlažní budovu montovanou ze železobetonového skeletu, obezděnou a oboustranně omítnutou. Střecha je sedlové konstrukce. Dle dokumentace požární ochrany je stavební konstrukce nehořlavá. V budově se nachází prostory pro potřebu výuky (učebny, školní kabinety, tělocvična, šatny a sociální zařízení). Škola je vybavena dřevěným kancelářským nábytkem a počítačovou technikou. Z posledního NP jsou dvě únikové cesty do volného prostoru – jeden přes kabinet pedagogů, druhý přímo ústí na evakuační schodiště a tento je opatřen protipožárními dveřmi – které jsou uzamčeny a klíč je umístěn v bezpečnostní skříňce s rozbitným sklem (toto řešení je z našeho pohledu neobvyklé, neboť v případě požáru může dojít ke komplikacím s otevřením dveří) v dokumentaci požární ochrany však o tomto možném kritickém místě není zmínka.

U ostatních NP je jedna úniková cesta po schodišti do volného prostoru. Hlavní vstupní dveře se dají otevřít i v případě výpadku proudu tlačítkem (mají náhradní zdroj elektrického proudu).

3.2 Charakteristika perimetru

Pozemek, na kterém leží objekt, je volně přístupný a nemůže být považován za chráněný perimetr.

Perimetru je tvořen z hlavní části pláštěm budovy. Plášť budovy tvoří železobetonový monolit, 2. NP je tvořeno ocelovou konstrukcí, opláštěnou PUR deskami. Hlavní vstup tvoří kovové dvoukřídlové dveře s velkoplošnými prosklenými plochami. Plášť je dále tvořen plastovými okny a plastovými prosklenými dveřmi nouzových východů, viz obr. vpravo.

Venkovní prostory nejsou zabezpečeny proti vniknutí nežádoucích osob žádnými z prvků mechanické či technické ochrany. Pozemek je např. na severní straně od silnice Brněnská částečně oplocen, ale oplocení není kolem celého pozemku, tudíž neplní bezpečnostní účely.

Specifika objektu školy: Budova školy přiléhá (je propojena vstupem, který je zavřen, avšak umožňuje otevření v případě potřeby evakuace) k budově, v níž jsou situovány privátní byty. V tomto ohledu lze spatřovat jisté bezpečnostní riziko, neboť vedení školy nemá přímý vliv na chování nájemníků.

Objekty/prostory/provozy v sousedství a jejich specifika, která mohou mít vliv na bezpečnostní situaci školy: v relativní blízkosti budovy školy se nachází benzínová pumpa, která v jistém ohledu je bezpečnostním rizikem (požár i možný teroristický útok – zřejmě především na město).

3.3 Charakteristika vnitřních prostor a objektů

Objekt TRIVIS Jihlava má 4 nadzemní podlaží, určených k administrativním účelům. V 1. NP je umístěn hlavní vstup a jeden nouzový východ. Další nouzové východy jsou umístěny ve 2. NP a 3. NP. Vnitřní prostory se skládají z učeben, tělocvičny, šaten, kanceláří, sociálních zařízení, chodeb a schodišť. V zadní části od nouzového východu ve 3. NP je umístěno kovové točité schodiště. Kotelna a byty v zadní části budovy jsou stavebně odděleny a nejsou součástí školy. Objekt je vybaven kamerovým systémem, PTZS a vstupním systémem. Na chodbách jsou umístěny hydranty a hasicí přístroje v souladu s Požárně-bezpečnostním řešením.

3.4 Organizační a režimová opatření k zajištění ochrany objektu

a) Pracovní vnitřní směrnice a normy

Jako hlavní pracovní normy jsou v objektu TRIVIS Jihlava písemně vypracovány následující:

- PROVOZNÍ ŘÁD BUDOVY TRIVIS Jihlava (nebyl poskytnut);
- ŠKOLNÍ ŘÁD TRIVIS Jihlava.

Dále byly k dispozici:

- Výroční zpráva za školní rok 2017/2018;
- Inspekční zpráva ČSIJ-449/15J.

b) Bezpečnostní vnitřní směrnice a normy

Z bezpečnostních vnitřních norem, které souvisí s ochranou objektu, byla vydána dokumentace BOZP a PO, zpracovaná Odborně způsobilou osobou Ing. Stanislavem Jirků, obsahující např.:

- Standard Bezpečnost školy, školních zařízení a areálu školy;
- Požární řád;
- Požárně poplachové směrnice;
- Operativní karta (Dokumentace zdolávání požárů)
- Evakuační plán;
- Směrnice k ochraně osobních údajů při provozování kamerového systému.

Požární dokumenty jsou viditelně umístěny ve vestibulu a chodbách, ne všechny předložené dokumenty byly podepsány.

c) Školení

Škola provádí zaměstnanců, jehož obsahem je především:

- pravidelné školení procedur;
- pravidelné školení bezpečnostních pohоворů;
- pravidelné školení na detekci podezřelých předmětů, osob, zásilek, vozidel;
- pravidelné školení asertivity a krizové komunikace;

- pravidelné školení koordinačního a součinnostního plánu;
- pravidelné právní školení odborného personálu;

Závěr ke kapitole 3.4

Při provádění bezpečnostního průzkumu bylo zjištěno, že ve vnitřních normách k objektu TRIVIS Jihlava jsou naznačeny všechny aspekty týkající se zajištění ochrany majetku, ale pouze rámcově. Vnitřní normy nejsou vypracovány

do podrobnosti a při jejich porušení ze strany zaměstnanců a osob pohybujících se v objektu (zejména při jejich sporném výkladu) mohou vznikat nedorozumění mezi managementem TRIVIS Jihlava a zaměstnanci či studenty. Dokumentace BOZP a PO je aktuální a zpracovaná dle zákonných požadavků.

Zaměstnanci školy se podílejí na opatřeních k zabezpečení bezpečnosti objektu. V ranních hodinách je vykonáván dozor na vstupu s cílem zamezit vstupu neoprávněných osob, které by se mohly vmísit mezi přicházející studenty. V průběhu každého školního roku se opakují školení zaměstnanců z první pomoci (na základě dohody s Červeným křížem), požárních hlídek, činnosti při požárním poplachu, nácviku evakuace, kdy jsou stanoveny konkrétní povinnosti jednotlivých osob, ale není zpracována metodika. Studenti, vzhledem k bezpečnostně právnímu zaměření školy, získávají obecné informace a návyky v rámci výuky.

Na škole aktivně působí Studentský parlament, jehož prostřednictvím studenti přicházejí s různými nápady, na druhé straně se jedná o dobrý přenos požadavků vedení školy do tříd.

3.5 Zabezpečení ochrany objektu fyzickou ostrahou

Objekt není zabezpečen fyzickou ostrahou.

Škola má kontakt na Policii České republiky a Městskou policii a v případě incidentní situace tyto složky neprodleně kontaktuje.

Závěr ke kapitole 3.5

Jak bylo konstatováno v úvodu této kapitoly, objekt není zabezpečen fyzickou ostrahou její činnost je do určité míry suplována zaměstnanci školy:

- Dohled nad vstupem v ranních hodinách – dozor zabezpečuje školník a vyučující;
- Vstup v době výuky – zvonek s videotelefonem a dálkovým ovládáním vstupu k zástupci ředitele a na sekretariát;
- Dohled nad vstupem v době oběda – dozor zabezpečuje školník a vyučující;
- Dohled nad vstupem po ukončení výuky (např. večerní provoz tělocvičny) – osoba, odpovědná za provoz je odpovědná i za vstupní režim. Vstup do tělocvičny je oddělen od vstupu do ostatních prostor.
- Odchod ze školy z důvodu požární prevence pouze bez čipů (klika).
- Vstup do školy je zakódován po odchodu posledního zaměstnance a ráno je odkódován školníkem, uklízečkou nebo jinou pověřenou osobou (problematika kódování je řešena v doporučených); po dobu přítomnosti žáků a pracovníků školy a jiných oprávněných osob, je klíčový režim dveří vyřešen tak, aby byly únikové cesty trvale volné a umožňovaly bezpečný únik z budovy.

Vzhledem k charakteru objektu, jeho členitosti a velikosti, a zejména vzhledem k rizikům, která mohou v objektu TRIVIS Jihlava nastat (viz kapitola 3. tohoto dokumentu), se současný stav zabezpečení ochrany objektu fyzickou ostrahou jeví, na základě výše uvedeného, jako dostačující. Činnosti zaměstnanců jsou vykonávány zčásti na základě Školního řádu (Čl. 8, Čl. 12) a několika dalších dokumentů (např. Rozvrh dozorů na nástěnce školy) a zčásti intuitivně nebo na základě ústních informací.

Z pohledu auditu jsou přijatá „Prostorová a organizačně-technická opatření“, jakož i personální opatření na dobré úrovni a odpovídají bezpečnostním požadavkům, které vyplývají z ČSN 73 4400 „Prevence kriminality – řízení bezpečnosti při plánování, realizaci a užívaní škol a školských zařízení“.

3.6 Zabezpečení objektu mechanickými prvky ochrany

Objekt není oplocen, jak je popsáno výše v kapitole 2.2.

Vstup osob je realizován uzamykatelným hlavním vchodem, doplněným vstupním systémem na magnetické čipy

Osvětlení venkovních ploch je zabezpečeno vysokotlakými sodíkovými svítílnami veřejného osvětlení, prostor dvora na jihozápadní straně nezjištěno.

Objekt je vybaven systémem centrálního (generálního) klíče, náhradní klíče jsou uloženy na sekretariátu.

Ve škole jsou požity bezpečnostní dveře, několik protipožárních dveří na jednotlivých podlažích.

Je požito několik bezpečnostních (protipožárních) oken, která však nejsou jednoznačně označena. Provázející socialista, který je zodpovědný za dokumentaci i stav BOZP a PO sdělil, že daná protipožární okna nejsou Hasičským záchranným sborem vyžadována.

Závěr ke kapitole 3.6

V objektu TRIVIS Jihlava byly přijaty konkrétní vnitřní normy (Provozní řád, Školní řád), které upravují povinnosti a odpovědnosti studentů i zaměstnanců, kteří mají za povinnost zajišťovat klíčové režimy na svých pracovištích. Není dostatečný celkový přehled klíčového a karetního hospodářství. Dveře v objektu jsou označené. Chybí označení dveří s plynovým kotlem v 3. NP. Únikové východy jsou přístupné, uzamčené, klíč ve skříňce s rozbitným sklem vedle dveří.

3.7 Zabezpečení objektu technickými prvky ochrany

3.7.1 CCTV

Z technických prvků ochrany je v objektu TRIVIS Jihlava svépomocí vybudován kamerový systém složený ze 4 kamer. Tyto kamery jsou umístěny v prostoru vstupu do objektu a vestibulu. Monitoring je zajišťován namátkově na pracovišti sekretariátu a vedení školy. Vzhledem ke skutečnosti, že k systému nebyla předložena žádná dokumentace, nelze systém hodnotit, zda vyhovuje bezpečnému provozu a zda plně vyhovuje předpisům

ochrany osobních údajů zejména Nařízení (EU) 2016/679 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) (dále jen GDPR). Lze konstatovat, že v objektu chybí informační cedule, upozorňující na přítomnost systému CCTV s nahráváním. Tato skutečnost je v rozporu s předpisy GDPR.

3.7.2 Elektrická požární signalizace - EPS

Objekt není zabezpečen Elektrickou požární signalizací EPS.

3.7.3 Poplachový, zabezpečovací a tísňový systém – PZTS

Objekt je zabezpečen poplachovým, zabezpečovacím a tísňovým systémem a také přístupovým systémem.

PTZS: V objektu školy je nainstalován systém PZTS s ústřednou Paradox, tvořený částečnou prostorovou ochranou pouze v 1. NP objektu. Systém plně nevykryvá bezpečnostní rizika. Systém posílá případné poplachové zprávy na dva mobilní telefony. Odpovědná osoba nemá základní informace, zda je objekt zastřežen, zda je systém funkční, včetně přenosu na mobilní telefony. Vzhledem ke skutečnosti, že k systému nebyla předložena žádná dokumentace, nelze systém hodnotit, zda vyhovuje bezpečnému provozu a zda je v souladu s příslušnými normami. Jen některé prostory jsou zabezpečeny čidly PTZS, signalizující neoprávněný vstup do těchto prostor.

Přístupový systém: jedná se o lokální neadresný systém s časovými čipy, který slouží pouze k otevírání vstupních dveří do budovy školy. Žádná dokumentace nebyla předložena, nelze hodnotit.

Za provozuschopnost, provádění provozních kontrol a zajišťování předepsaných revizí odpovídá správce objektu.

Obsluhovat ústředny smí pouze proškolená obsluha z řad zaměstnanců. Jakýmkoliv jiným způsobem zasahovat do PTZS smějí pouze správcem objektu určené osoby a servisní organizace.

Studenti i zaměstnanci jsou vybaveni čipy, umožňujícími vstup do budovy, časy jsou upřesněny ve školním řádu.

Závěr ke kapitole 3.7

Objekt TRIVIS Jihlava je budova částečně vybavená potřebnými odpovídajícími technologiemi.

Možné návrhy na zvýšení bezpečnostních standardů v oblasti zabezpečení objektu technickými prvky ochrany jsou uvedeny v kapitole 4.4, tohoto dokumentu.

4. CHARAKTERISTIKA A ANALÝZA

BEZPEČNOSTNÍCH RIZIK

Vzhledem k charakteru objektu, jeho dislokaci a rozsáhlosti, lze konstatovat, že zde existují některá nebezpečí, která v součinnosti s ostatními prvky (pravděpodobnost, kritičnost a zranitelnost) představují určitá rizika, která lze případně přijatými opatřeními snížit.

Pokud některá rizika vzniknou, umožňuje jejich předvídaní, znalost a přijatá preventivní opatření rychle a spolehlivě na ně reagovat a zmírnit tak hrozící škody.

Při posuzování efektivnosti vynakládaných prostředků na bezpečnostní ochranu je nutno vycházet ze znalosti rizik. Je nutno, jak je uvedeno v předchozí pasáži, zabývat se jednotlivými prvky rizika, ale stejně důležité je i posouzení následků jednotlivých událostí, a to nejen v oblasti přímých ztrát a škod, ale i škod a ztrát potenciálních.

Při posuzování rizik jsme vycházeli z definic, že:

NEBEZPEČÍ

- představuje možnost nebo úmysl akce nebo události vedoucí k nežádoucímu působení na chráněný objekt či osobu

ZRANITELNOST

- snadnost vzniku rizika (tj. napadnutelnost objektu či osoby, slabiny v jejich rutinních činnostech apod.)

PRAVDĚPODOBNOST

- stupeň možnosti vzniku rizika

DOPAD

- vliv rizika na další funkčnost objektu vzhledem k postavení na trhu

4.1 Základní bezpečnostní rizika, předpoklad možných rizik

V této podkapitole jsou popsána rizika, která mohou v objektu vzniknout. Všechna uvedená bezpečnostní rizika spojená s činností osob mohou vzniknout buď neúmyslnou činností těchto osob, nebo záměrně úmyslnou činností, za účelem poškození či zničení majetku TRIVIS Jihlava formou sabotáže, a to z jakýchkoliv pohnutek (msta, závist, konkurenční boj, čin duševně nemocného jedince, v krajním případě terorismus).

4.1.1 Napadení chladnou zbraní

Může jít o osoby nejrůznějších kategorií rekrutujících se od studentů, přes stávající zaměstnance a pedagogy, tak i z bývalých studentů či zaměstnanců nebo i cizích osob, jako jsou duševně nemocní, kriminálně závadové osoby, osoby pro vlivem různých návykových látek apod. Může se objevit v tomto typu objektu jako problém, projevující se následujícími negativními následky:

- zranění či smrt studentů či zaměstnanců v řádu jednotek;
- narušení chodu školy menšího rozsahu;
- odcizování majetku společnosti a osobního majetku.

4.1.2 Napadení střelnou zbraní

Může jít o osoby nejrůznějších kategorií rekrutujících se od studentů, přes stávající zaměstnance a pedagogy, tak i z bývalých studentů či zaměstnanců nebo i cizích osob, jako jsou duševně nemocní, kriminálně závadové osoby,

osoby pod vlivem různých návykových látek apod. Může se objevit v tomto typu objektu jako problém, projevující se následujícími negativními následky:

- zranění či smrt studentů či zaměstnanců v řádu jednotek až desítek;
- narušení chodu školy většího rozsahu;
- odcizování majetku společnosti a osobního majetku.

4.1.3 Žhářství

Může jít o stejné osoby jako v předcházejících bodech a navíc např. aktivity konkurence. Žhářství se objevit v tomto typu objektu jako problém, projevující se následujícími negativními následky:

- zranění či smrt studentů či zaměstnanců v řádu jednotek až desítek v době výuky;
- narušení chodu školy velkého rozsahu v závislosti na rozsahu požáru;
- zničení majetku společnosti.

4.1.4 Výhrůžky a hrozby, zejména výhrůžka bombovým útokem

Jedná se o nejrůzněji motivovanou činnost zaměřenou k narušení činnosti školy s následky od vyvolání paniky, přes omezení provozu školy, po vyřazení školy z provozu např. ztrátou reputace. Často jsou zdrojem těchto výhrůžek recese ze strany nezletilců či mladistvých, ale může docházet i k aktům msty za domnělé „křivdy“ ze strany bývalých studentů a také zaměstnanců, kterých se dotkly nebo dotknou případné organizační změny.

4.1.5 Útok s použitím výbušniny

Jedná se o seriózní hrozbu, jejímž původcem může být terorismus nebo čin osoby se závažnými důvody. Může se objevit v tomto typu objektu jako závažný problém, projevující se následujícími negativními následky:

- zranění či smrt studentů či zaměstnanců v řádu jednotek až desítek v době výuky;
- narušení chodu školy velkého rozsahu v závislosti na rozsahu škody;
- zničení majetku společnosti.

4.1.6 Braní rukojmí a barikádová situace

Nepravděpodobnou, nicméně závažnou hrozbou může být obsazení školy teroristy nebo jednotlivci či skupinami, jejichž zájmem je vynutit si splnění svých požadavků vzetím rukojmí při obsazeném objektu. Projevilo by se následujícími negativními následky:

- zranění či smrt studentů či zaměstnanců v řádu jednotek až desítek v době výuky;
- narušení chodu školy v závislosti na rozsahu škody;
- možné poničení majetku společnosti.

4.1.7 Další možná rizika

Mezi další rizika patří např.:

- napadení měkkého cíle velkou skupinou či davem (násilná shromáždění)
- výbušnina v poštovní zásilce
- jedovatá látka v poštovní zásilce
- sebevražedný útok s použitím výbušnin
- výbušnina v zaparkovaném vozidle
- nájezd vozidla s výbušninou se sebevražedným útočníkem
- útok nájezdem vozidla
- verbální agrese (jednotlivce i skupiny) s potenciálem přeruštít do násilí fyzického jednotlivcem (malou skupinou)
- napadení bez použití zbraně
- útok s použitím výbušnin (bez přítomnosti útočníka)

4.2 Některá riziková místa, činnosti a okolnosti zvyšující rizika

Nejrizikovějším místem objektu je hlavní vstup, z něhož je možnost následného volného průchodu do jednotlivých pater bez jakékoli evidence. Riziko je nejvyšší v době výuky, kdy prostor vstupu není monitorován dohledem a existuje např. možnost zneužít odcizené vstupní karty nebo vpuštění potenciálního pachatele, ať již vědomě nebo z nepozornosti.

Okna v 1. NP jsou opatřena magnetickými čidly, nouzové východy jsou zabezpečeny v souladu s PBŘ objektu.

4.3 Analýza rizik

Analýza rizika je založena na pochopení rizika. Poskytuje vstup pro posuzování rizika a rozhodnutí o tom, zda je třeba rizika ošetřit. Analýza bere v potaz příčiny a zdroje rizik, jejich následky a pravděpodobnost, že tyto dopady mohou nastat. Výsledkem analýzy rizika je stanovení úrovně jednotlivých rizik.

4.3.1 Určení pravděpodobnosti daného způsobu útoku

Pravděpodobnost, že k danému způsobu útoku dojde (v každé zkoumané variantě lokalizace a načasování útoku), je možné stanovit posouzením několika podkategorií:

- a) Dostupnost prostředků daného způsobu útoku;
- b) Výskyt daného způsobu útoku;
- c) Složitost provedení daného způsobu útoku.

Ad. a) Dostupnost prostředků daného způsobu útoku

Při hodnocení dostupnosti se zaměřujeme na použitou zbraň či jiné prostředky útoku. (jeden prvek či více, umění zacházení se zbraní (školení), dostupnost, dodání).

7	6	5	4	3	2	1
beze zbraně	zbraň běžně dostupná (např. nůž)	více zbraní běžně dostupných, zbraň méně běžně dostupná (např. auto)	zbraň na povolení, případně více takovýchto zbraní (např. střelná zbraň)	zbraň získatelná kriminální činností (černý trh apod.) bez potřeby odborného zaškolení	zbraň získatelná kriminální činností, s potřebou odborného zaškolení s krátkou dobou dodání	zbraň získatelná kriminální činností, s potřebou odborného zaškolení s dlouhou dobou dodání

Ad. b) Výskyt daného způsobu útoku

Hodnocením výskytu stanovujeme, jak je daný způsob provedení útoku na zvažovaný cíl pro různé zvažované útočníky (skupiny útočníků) „oblíbený“ v dané lokalitě nebo blízkém okolí ve zvažovaném čase.

7	6	5	4	3	2	1
vyskytl se již mnohokrát v relevantním zahraničí	vyskytl se mnohokrát v relevantním zahraničí	vyskytl se několikrát v ČR	vyskytl se několikrát v relevantním zahraničí	vyskytl se ojediněle v ČR	vyskytl se ojediněle v relevantním zahraničí	nevyskytl se nikdy ani v ČR ani v relevantním zahraničí

Ad. c) Složitost provedení daného způsobu útoku

Při hodnocení složitosti se zaměřujeme na komplexnost příprav útoku, ale také na režim objektu a jeho zabezpečení vůči konkrétním útokům provedeným v určitou dobu na určitém místě. Posuzujeme, zda musí být útok připraven jednotlivcem, skupinou či širší organizací.

7	6	5	4	3	2	1
jednotlivec bez pomoci dalších osob, veřejně přístupné místo	vyžaduje zapojení více osob, veřejně přístupné místo	jednoduchá či jednorázová spolupráce s místní kriminální skupinou, veřejně přístupné místo	složitější či dlouhodobější spolupráce s kriminální skupinou, veřejnosti nepřístupné místo	jednorázová spolupráce s místní teroristickou skupinou, veřejnosti nepřístupné místo	koordinovaná akce na místní úrovni ve spolupráci s teroristickou skupinou, veřejnosti nepřístupné místo	mezinárodně koordinovaná, dlouhodobě připravovaná akce teroristické skupiny, veřejnosti přístupné či nepřístupné místo

Celkovou hodnotu pravděpodobnosti daného způsobu útoku následně získáme součtem hodnot dostupnosti, výskytu a složitosti. Nejvyšší hodnota celkové míry pravděpodobnosti konkrétního způsobu útoku tedy může být $7+7+7=21$.

Takto následně určíme pravděpodobnost u každého předpokládaného způsobu útoku.

Identifikace hrozících způsobů útoku	Pravděpodobnost		
	Dostupnost	Výskyt	Složitost
napadení chladnou zbraní (bodné, sečné, tupé apod.)	6	7	7
napadení střelnou zbraní v zásadě dostupnou na povolení	5	5	7
napadení střelnou zbraní v zásadě dostupnou pouze nelegálně	3	6	7
žhářský útok	6	6	6
braní rukojmí a barikádová situace	5	2	4
napadení měkkého cíle velkou skupinou či davem (násilná shromáždění)	5	2	2
výbušnina v poštovní zásilce	2	2	4
jedovatá látka v poštovní zásilce	2	2	4
sebevražedný útok s použitím výbušniny	2	2	5
výbušnina v zaparkovaném vozidle	2	2	3
nájezd vozidla s výbušninou se sebevražedným útočníkem	2	2	3
útok nájezdem vozidla	6	4	7
verbální agrese (jednotlivce i skupiny) s potenciálem přerůst do násilí	7	2	7
fyzické jednotlivcem (malou skupinou) napadení bez použití zbraně	7	7	7
útok s použitím výbušniny (bez přítomnosti útočníka)	2	3	4

4.3.2 Určení dopadu daného způsobu útoku

Dopadem v této části myslíme negativní dopad, jaký by provedený útok měl na chráněný měkký cíl. Z definice bude útok samozřejmě veden na životy a zdraví (útoky na měkké cíle), nicméně i s tímto úmyslem vedený útok bude mít obvykle řadu dopadů i na jiné hodnoty, než je život a zdraví. I ty proto musíme do hodnocení dopadu zahrnout. Stejně jako pravděpodobnost i dopad budeme zkoumat pomocí podkategorií. Jsou jimi:

- a) Dopad na životy a zdraví;
- b) Dopad na objekt;
- c) Finanční dopad;
- d) Dopad na přímo zasažené společenství.

Ad a) Dopad na životy a zdraví

Při hodnocení dopadu na životy a zdraví se zaměřujeme na množství osob, které mohou být útokem v dané variantě (v daný čas a na daném místě) zasaženy, a závažnost následků na životě a zdraví.

7	6	5	4	3	2	1
vážná zranění většího množství osob a úmrtí většího množství osob	vážná zranění většího množství osob a úmrtí jednotlivců	vážná zranění většího množství osob	vážná zranění jednotlivců	lehká zranění většího množství osob	lehká zranění jednotlivců	úlek/šok, popř. drobná zranění

Ad b) Dopad na objekt

Hodnocením dopadu na objekt se zaměřujeme nejen na technické poškození objektu, ale i na vliv útoku na provoz a možnost pokračovat v činnosti po útoku vzhledem k poškození objektu.

7	6	5	4	3	2	1
zničení objektu případně narušení statiky, zrušení akce	rozsáhlé omezení funkčnosti objektu či možnosti pořádat akci	omezení funkčnosti i části objektu či části akce	lokální omezení funkčnosti i místnosti či části akce	závažnější poškození objektu či narušení akce bez omezení funkčnosti	drobné poškození objektu či narušení akce bez omezení funkčnosti	žádné či zane-dbatelné poškození objektu či narušení akce

Ad c) Finanční dopad

Vliv na ekonomiku má mnoho úrovní. Je na každém subjektu, zda zvolí měření krátkodobého dopadu spojeného s rekonstrukcemi, krátkodobým omezením provozu apod. Nebo zda bude zohledňovat i dlouhodobý dopad na návštěvnost, ekonomiku zasažené lokality apod.

7	6	5	4	3	2	1
dopad ekonomický likvidační	dopad nad 500.000 Kč neřešitelný pojištěním	dopad nad 100.000 Kč neřešitelný pojištěním	dopad nad 100.000 Kč řešitelný pojištěním	dopad v řádu desetitisíců Kč	dopad do 5.000 Kč	bez dopadu, případně zanedbatelný

Ad d) Dopad na přímo zasažené společenství

Hodnocení tohoto dopadu se zaměřuje na vliv útoku na společenství, které bylo útokem bezprostředně zasaženo. Může jít o společenství školy tvořené žáky, rodiči i učiteli, případně o pracovníky firmy zasažené útokem, nebo náboženskou, etnickou a jinou skupinu.

7	6	5	4	3	2	1
ukončení účasti / činnosti	dočasné přerušení činnosti	reálné riziko ohrožení osob při účasti na dalších aktivitách	všeobecná obava být aktivní ve společenství, větší omezení aktivit	menší omezení aktivit	slabý dopad na úrovni jednotlivců	bez zjavného dopadu na společenství

Celkovou hodnotu dopadu útoku vypočítáme součtem hodnot dopadu na životy/zdraví, finance, fungování společenství, případně objekt (akci). Nejvyšší hodnota celkové míry dopadu tedy může být $7+7+7+7=28$.

Identifikace hrozících způsobů útoku	Dopad			
	Životy a zdraví	Objekt	Finanční dopad	Dopad na společenství
napadení chladnou zbraní (bodné, sečné, tupé apod.)	6	2	1	1
napadení střelnou zbraní v zásadě dostupnou na povolení	7	4	2	2
napadení střelnou zbraní v zásadě dostupnou pouze nelegálně	7	4	2	2
žhářský útok Den/Noc	4/1	5	6	3
braní rukojmí a barikádová situace	6	6	4	4
napadení měkkého cíle velkou skupinou či	5	4	3	4

davem (násilná shromáždění)				
výbušnina v poštovní zásilce	6	4	5	5
jedovatá látka v poštovní zásilce	6	4	4	3
sebevražedný útok s použitím výbušniny	6	5	5	4
výbušnina v zaparkovaném vozidle	6	5	5	4
nájezd vozidla s výbušninou se sebevražedným útočníkem	6	5	5	4
útok nájezdem vozidla	6	3	3	3
verbální agrese (jednotlivce i skupiny) s potenciálem přerušt do násilí	1	2	1	2
fyzické jednotlivcem (malou skupinou) napadení bez použití zbraně	2	2	1	1
útok s použitím výbušniny (bez přítomnosti útočníka) D/N	6/1	4	5	6

4.3.3 Výsledek analýzy

CELKOVÁ MÍRA OHROŽENOSTI = CELKOVÁ PRAVDĚPODOBNOST x CELKOVÝ DOPAD

Identifikace hrozících způsobů útoku	Lokalizace	Načasování	Hodnocení		
			\sum Pravděp.	\sum Dopad	Celková míra ohroženosti
Násilný útok s chladnou zbraní	uvnitř	v době výuky/při příchodu a odchodu	20	10	200
Násilný útok s chladnou zbraní	před/v areálu	v době výuky/při příchodu a odchodu	19	9	171
Násilný útok se střelnou zbraní	uvnitř	uvnitř	17	15	255
Násilný útok se střelnou zbraní	před/v areálu	před/v areálu	16	14	224
Žhářství	uvnitř	přes noc	18	18	324
Žhářství	uvnitř	v době výuky/při příchodu a odchodu	18	15	270
Braní rukojmí a barikádová situace	uvnitř	v době výuky	11	20	220
Útok s nájezdem vozidla	před areálem	při příchodu a odchodu	17	15	255

Útok s použitím výbušniny či jedu	uvnitř	v době výuky	9	21	189
Útok s použitím výbušniny	uvnitř	přes noc	9	16	144
Útok s použitím výbušniny	před areálem	při příchodu a odchodu	7	20	140
Násilné útoky nízké intenzity	uvnitř / v areálu	v době výuky/při příchodu a odchodu	21	6	126

Jak vyplývá z provedené analýzy, největším rizikem je žhářství v mimopracovní době, následované násilným útokem se střelnou zbraní a nájezdem vozidla. Vzhledem k tomu, že analýza je komplexní a řeší celkové nebezpečí, jeví se některé útoky, které mohou být pravděpodobnější (např. útok s chladnou zbraní) jako méně nebezpečné, vzhledem k dopadu, stejně tak útoky, které mohou mít závažnější následky, jsou méně pravděpodobné, tudíž nejsou mezi nejrizikovějšími.

5. DOPORUČENÍ KE SNÍŽENÍ BEZPEČNOSTNÍCH RIZIK

5.1 Doporučení organizačních a režimových opatření

Doporučení tohoto charakteru uvádíme na prvním místě proto, že se od nich odvíjejí všechna ostatní opatření pro zabezpečení ochrany objektu.

Pro zabezpečení organizačních a režimových opatření navrhujeme:

- upravit Školní/Provozní řád budovy tak, aby jeho obsah odpovídal skutečnému stavu, tj. detailně popisoval režim vstupu/výstupu osob;
- provést kontrolu bezpečnostních dokumentů, zmíněných v čl. 2.4 s cílem odstranit zjištěné nedostatky zejména v oblasti kontaktních osob a čísel a zabezpečit jejich podepsání odpovědnými osobami;
- vytvořit metodiku/manuály pro činnost při konkrétních možných mimořádných událostech, s rozdelením před– při– po–, v rámci prováděných školení s nimi prokazatelně seznámit jak zaměstnance, tak studenty a stanovit sankce za nedodržování stanovených pravidel a režimů;

- využít stávající fungující spolupráce mezi vedením školy a studenty prostřednictvím Studentského parlamentu s cílem preventivně vtipovat potenciální pachatele násilné trestné činnosti z řad studentů;
- zlepšit režim vstupu do objektu v souvislosti s plánovanou instalací vstupního systému, který poskytne přehled o množství osob v objektu;
- dodržovat kompetence a systém výdej magnetických karet (čipů);
- v prostoru všech vstupů umístit informační cedulku o monitorování objektu kamerovým systémem.
- prověřit u Hasičského sboru, zda řešení klíče umístěného u nouzového východu v bezpečnostní skřínce s rozbitným sklem nekoliduje s protipožárními směrnicemi pro daný region.

5.2 Doporučení opatření fyzické ostrahy

Pro zvýšení bezpečnosti zvážit využití bezpečnostních pracovníků soukromé bezpečnostní služby:

- a) pro ostrahu vstupu a nejbližšího okolí v době od příchodu pracovníků (případně studentů), přes dobu výuky, až po jejich odchod.
- b) pro výjezdy v mimopracovní době s cílem preventivního monitoringu objektu (prevence žhářství v mimopracovní době).

Tato opatření by zkvalitnila prevenci bezpečnosti, nicméně je nutné brát v úvahu poměr přínos/cena.

5.3 Doporučení opatření mechanického zabezpečení

Pro zabezpečení těchto opatření navrhujeme:

- provést kontrolu, případně revizi stávajícího klíčového režimu a stanovit jednotný režim klíčů a upravit seznam klíčů;
- stanovit osobní odpovědnosti a stanovit režim a systém výdeje klíčů;
- provést kontrolu označení dveří s cílem odstranění nedostatků, zmíněných v Závěru ke kapitole 2.6.

5.4 Doporučení technických opatření

Objekt TRIVIS Jihlava není kvalitně vybaven protipožárními a zabezpečovacími prostředky. Nedostatky vidíme zejména v osazení kamerového systému a absenci Elektrické požární signalizace. Vnitřní prostory nevyžadují změny či doplnění systému, nicméně pro zvýšení bezpečnosti a prevenci možné trestné činnosti nebo vandalismu doporučujeme:

- instalaci několika externích kamer s nočním přísvitem;
- instalaci několika kamer pro přehled nad společnými prostory uvnitř objektu. Provozování kamerového systému se záznamem je považováno za zpracování osobních údajů, které musí být v souladu s GDPR;
- v souladu s GDPR doplnit v objektu školy informační cedule, upozorňující na přítomnost systému CCTV s nahráváním.
- celkově je doporučeno přebudovat systém CCTV s doplněním střežení vnitřních objektů školy dalšími kamerami v prostoru chodeb, před vchody do tělocvičny, na schodech a současně uvažovat i s možností napojení na PCO (pro ochranu objektu v nočních hodinách)
- instalaci elektrické požární signalizace. Nelze opominout, že žhářství vyšlo z analýzy jako nejvyšší riziko, přičemž analýza nezahrnuje možnost požáru, vzniklého např. zkratem elektrického zařízení.
- provést kontrolu, případně revizi stávajícího režimu magnetických karet/čipů a aktualizovat seznam jejich držitelů.
- systém PZTS s ústřednou Paradox, tvořený částečnou prostorovou ochranou pouze v 1 NP objektu by bylo vhodné rozšířit tak, aby plně vykrýval bezpečnostní rizika. Systém by bylo potřeba nově definovat, aby odpovědná osoba měla základní informace, zda je objekt zastřežen, zda je systém funkční, včetně přenosu na určené mobilní telefony.
- stávající lokální neadresný přístupový systém s časovými čipy, který slouží pouze k otevřání vstupních dveří do budovy školy **nahradit** (případně pouze doplnit). sofistikovanějším systémem „karet“, které by byly definovány podle kategorií, bylo by možné propojit tento kartových

systém se systémem „Bakalář“, a případně dalšími systémy Pro prvotní zvýšení bezpečnosti je navrhováno provedení kontroly, případně revizi stávajícího režimu magnetických karet/čipů a aktualizace seznamu jejich držitelů.

Tato opatření by zkvalitnila prevenci bezpečnosti, nicméně i zde je nutné brát v úvahu poměr přínos/cena.

6. ZÁVĚR

Při zpracování tohoto auditu bylo postupováno, jak již bylo zmíněno v úvodu, v souladu s následujícími dokumenty:

- Metodické doporučení k bezpečnosti dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních – Minimální standard bezpečnosti (Č.j.: MSMT-1981/2015-1)
- Česká technická norma ČSN 73 4400 Prevence kriminality – řízení bezpečnosti při plánování, realizaci a užívání škol a školských zařízení;
- Metodika MV: Základy ochrany měkkých cílů atd.

Ke snížení výše uvedených bezpečnostních rizik a účinnějšímu zabezpečení majetku navrhujeme výše uvedená opatření. Tato navrhovaná opatření však nejsou závazná a bude záležet na rozhodnutí vrcholového managementu TRIVIS Jihlava a finančních možnostech, jak tato doporučení bude akceptovat a realizovat.

Společnost WAKENHAT je připravena nabídnout TRIVIS Jihlava jak konzultace k řešení snížení bezpečnostních rizik, tak také konzultace, případně i navržení nové koncepce přístupového systému (v jeho maximální komplexnosti), CCTV a PTZS. Společnost WAKENHAT je dále připravena nabídnout i dodávku, instalaci i záruční a pozáruční servis nových technologických zařízení. Dále je připravena nabídnout i dodávku pasivních bezpečnostních prvků dle výběru školy.

V této souvislosti je možné škole nabídnout některá konkrétní školení k jednotlivým bodům.

a) pro zaměstnance

- zvýšení bezpečnostního povědomí;
- nahlašování nestandardních situací (např. cizí osoba či předmět v budově apod.);
- základní procedury (např. RUN-HIDE-FIGHT);

b) pro studenty

- zvýšení bezpečnostního povědomí;
- pravidla chování při mimořádných událostech

Situační plánek budovy s vymezením jednotlivých katastrálních čísel budov a pozemků (pro případná jednání o realizaci zajištění vnější bezpečnosti školy)

Satelitní snímek

Grafická část operativní karty

